

Puig Antich, 40 anys de memòria

La família se suma a la querrela argentina contra els crims del franquisme per reobrir el cas de l'activista del MIL

ESTIRANT DEL FIL pàgines 2-4

QUADERNS pàgines 1-3

Directa

setmanari de comunicació

Núm 351 26 de febrer de 2014 1,70 €

8

El sector porcí no sap què fer amb 675.000 metres cúbics de **purins**

9

La pressió sobre la plantilla, clau de volta del **model Mercadona**

16

El govern d'Uganda endureix la llei **contra l'homosexualitat**

18-19

La desobediència civil, protagonista de l'edició d'enguany del **festival Protesta**

ESTIRANT DEL FIL

Poc després de dos quarts de deu del matí del dissabte 2 de març de 1974, un jove de 25 anys anomenat Salvador Puig Antich era executat pel mètode del garrot vil en una sala d'emmagatzematge de paquets de la presó Model de Barcelona. Va ser condemnat a dues penes de mort, acusat d'un atracament a una entitat bancària i de l'assassinat d'un dels policies que el va detenir. Formava part del Movimiento Ibérico de Liberación (MIL).

LLIBERTATS // SALVADOR PUIG ANTICH VA SER EL DARRER CATALÀ EXECUTAT PEL FRANQUISME I L'ÚLTIM PEL MÈTODE DEL GARROT VIL

“Digue'ls que continuïn lluitant”

David Bou
@dvdbou

Salvador Puig Antich va ser detingut el 25 de setembre de 1973, quan sis policies del Grup especial per a la desarticulació del Movimiento Ibérico de Liberación (MIL) van teixir una emboscada per atrapar els activistes del grup que s'havien citat a un cafè del carrer Girona, al barri barceloní de l'Eixample. Durant l'operatiu, que va suposar la detenció de Salvador Puig Antich i Xavier Garriga, hi va haver un troteig a l'interior del portal número 70 del carrer Girona. El sotsinspector de policia Francisco Anguas va morir, víctima dels trets, i Puig Antich va resultar ferit per l'impacte de dos projectils. Posteriorment, Salvador va ser declarat culpable de disparar el tret que va acabar amb la vida del policia. Aquest fet, juntament amb un atracament perpetrat a una oficina del Banco Hispano-Americano del passeig de Fabra i Puig, va suposar que el sentenciessin a dues penes de mort, que el van condemnar a ser el darrer català executat per la dictadura franquista.

PUIG ANTICH I EL MIL

Salvador Puig Antich era el tercer de sis germans i germanes d'una família de classe mitjana. La seva militància política va començar a les Comissions Obreres de barri i a la comissió d'estudiants de l'Institut Maragall de Barcelona, on es va integrar l'any 1969, mentre compaginava la feina amb els estudis de batxillerat nocturn. A través del seu company d'estudis, Xavier Garriga, va entrar a formar part del MIL el novembre de 1971, aproximadament deu mesos després de la seva constitució, que mai no es va produir de manera formal. Aquest grup s'havia començat a gestar a finals dels anys seixanta al caliu del moviment obrer revolucionari barceloní, paral·lelament a la ruptura produïda al si de les Comissions Obreres (CCOO) fruit de les divergències entre les diverses sensibilitats polítiques que pugnaven pel domini de l'organització. La lluita del MIL perseguia l'autoorganització del proletariat i l'eliminació de qualsevol dirigisme partidista o sindical. En l'àmbit ideològic, el MIL es podia qualificar com un grup heterogeni

Retall d'un diari de l'època amb les fotografies de Puig Antich i Heinz Cheiz, executats el 2 de març de 1974

arrelat a l'imaginari de l'autonomia obrera, inspirat pels corrents revolucionaris marxistes heterodoxos i consolidat al voltant del concepte de l'antiautoritarisme.

El MIL compartia la pràctica de l'*agitació armada* -concepte amb el qual ells mateixos definien les seves accions- amb tasques de caire editorial i teòric, que consistien a reproduir i produir textos mitjançant el projecte editorial Ediciones

El MIL compartia la pràctica de l'“agitació armada” amb tasques de caire editorial i teòric

Mayo del 37. Les seves accions, generalment, eren atracaments -majoritàriament a entitats bancàries- per finançar les publicacions clandestines, sufragar les despeses logístiques del grup i contribuir econòmicament a les lluites obreres amb els diners que aconseguien mitjançant el que anomenaven *expropiacions*. Salvador Puig Antich, conegut amb el sobrenom d'*El Metge* dins el MIL, va emprar la seva habilitat al volant per participar com a xofer en la majoria d'accions que el grup va dur a terme entre l'octubre de 1972 i el març de

1973. Aquest període, el de màxima activitat del MIL, va finalitzar amb l'atracament a la sucursal de Fabra i Puig, que va marcar un punt d'inflexió perquè va ser la primera acció durant la qual es van enfrontar a trets amb la policia i en què una persona va resultar ferida. Curiosament, el dia que es complia exactament un any d'aquest cop, Salvador Puig Antich va ser executat, acusat -entre altres causes- de la participació en aquest atracament.

VÍCTIMA DEL CONTEXT

Les investigacions policials, facilitades per diversos descuits i errors de seguretat dels membres del MIL, van possibilitar una ràtzia de detencions que va culminar amb l'arrest de Puig Antich i Garriga el mes de setembre de 1973. El 2 d'octubre, després de recuperar-se a l'hospital -de les dues ferides de bala al maxil·lar inferior i a l'espatlla, Salvador va ingressar a la presó Model de Barcelona, on 1.700 persones complien condemna, tot i que les instal·lacions tenien capacitat per acollir-ne 878. A partir d'aquest moment, Puig Antich romandrà cinc mesos a la cinquena galeria -reservada pels presos perillosos, els castigats i els polítics- fins al dia de la seva execució. Oriol Arau era l'advocat de Puig Antich i el jutjat militar permanent número 3 de la Capita-

nia General de la IV Regió Militar, amb seu a Barcelona, va ser l'encarregat d'instruir el sumari 106-IV-73, que va cloure amb la celebració del consell de guerra que va sentenciar la doble pena de mort contra el jove. Paral·lelament, la convulsa situació política que es vivia a l'Estat espanyol va condicionar la tràgica resolució del cas. Les darreres penes de mort per delictes polítics del franquisme fins a l'execució d'en Salvador es van consumir el 1963, amb l'assassinat dels anarquistes Francisco Granado i Joaquín Delgado i el comunista Julián Grimau. Tot i això, les mesures repressives no van desaparèixer. El 1968, es va declarar l'estat d'excepció al País Basc i, l'any següent, a tot l'Estat. A les acaballes de l'any 1970, es va celebrar el consell de guerra conegut com

“Quina putada! Aquests, el que han fet ha sigut carregar-se'm a mi. Ara, qualsevol em commuta la pena!”

a Procés de Burgos, on setze persones van ser acusades, entre altres delictes, de pertinença a ETA. El procés va acabar amb nou condemnats a mort que, fruit de la pressió social exercida dins l'Estat i per part de la comunitat internacional, van rebre l'indult del consell de ministres. Aquest fet va accelerar l'envelliment del règim, que veia que l'oposició es començava a fer forta, amb la convocatòria contínua de protestes, mentre augmentava la pressió de la comunitat internacional a favor de l'obertura davant les aspiracions espanyoles d'acostar-se a Europa. La reparació de l'activitat armada incomodava el franquisme i alimentava les posicions més ultres dins l'aparell de l'Estat, procés que va culminar amb l'assassinat del president del govern, Luís Carrero Blanco,

per part d'ETA. L'atemptat va coincidir amb l'estada a la presó de Puig Antich, que, segons les declaracions d'un funcionari de la presó Model entrevistat per les periodistes Georgina Cisque i Xavier Vinader l'any 1977, quan es va assabentar dels fets, va reblar: "Quina putada! Aquests, el que han fet ha sigut carregar-se'm a mi. Ara, qualsevol em commuta la pena!".

SUPORT INSUFICIENT

L'expresident de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, afirma a les seves memòries: "Jo, contrari a les armes i a l'anarquisme, em vaig mantenir al marge d'aquell cas, com s'hi van mantenir pràcticament totes les forces polítiques". Salvador Puig Antich va ser executat, esperant un indult que mai no va arribar. El Col·legi d'Advocats de Barcelona va pressionar fins al darrer instant per canviar el signe del procés, mentre el Comitè de Solidaritat amb els presos del MIL agitava el carrer per evitar l'execució. Les accions a escala internacional i les peticions de clemència per part d'intel·lectuals i de múltiples entitats socials no van poder evitar l'assassinat de Salvador Puig Antich. Probablement, el seu destí ja s'havia decidit mesos abans. La seva execució va coincidir amb la del pres comú Heinz Chez a la presó de Tarragona, com a part de l'estratègia de la dictadura franquista per desvirtuar el caràcter polític de la seva condemna. Tots dos van veure ratificada la seva pena de mort durant el mateix consell de ministres que va commutar la pena capital imposada al guàrdia civil Antonio Franco Martín per haver matat un sargent del mateix cos. Un dels carcellers que van acompanyar Puig Antich durant les hores prèvies a la seva execució va preguntar al jove si volia que digués quelcom als seus companys i companyes. La resposta de Salvador Puig Antich va ser rotunda: "Digue'ls que continuïn lluitant". ◀

Merçona Puig Antich lluita per revocar la sentència que va condemnar a mort el seu germà / ORIOL CLAVERA

La família de Puig Antich busca justícia a l'Argentina

La 'querella argentina' investiga 300 casos de crims comesos pel franquisme

Victor Yustres

@victoryus3

Merçona Puig Antich només tenia tretze anys quan el seu germà Salvador va ser brutalment assassinat el 1974. Fa un parell de mesos, va parlar del cas del seu germà davant la justícia per primera vegada, però va haver de creuar l'Atlàntic per fer-ho. La família de Puig Antich forma part de l'anomenada querella argentina, interposada el 2010 al jutjat federal número 1 de Buenos Aires per les famílies de persones represaliades pel franquisme per investigar els crims comesos per la dictadura franquista a l'Estat espanyol i identificar i sancionar els seus responsables.

La investigació, instruïda per la jutgessa María Romilda Servini de Cubría, és l'única causa judicial oberta al món sobre el genocidi franquista. Aquesta es basa en la legislació internacional de l'ONU sobre justícia universal i drets humans i contra els crims de lesa humanitat. Des que dues familiars de víctimes de la dictadura van interposar la querella el 2010, són moltes les persones que s'han sumat al procés,

amb el suport d'associacions de memòria històrica argentines i de l'Estat espanyol, agrupades dins la Coordinadora estatal de suport a la querella argentina contra crims del franquisme (CeAQUA). La querella aglutina aproximadament 300 casos que fan referència a 115.000 desaparicions i assassinats i 30.000 infants robats entre 1936 i 1975.

Merçona Puig Antich lluita per revocar la sentència que va condemnar a mort el seu germà, però també demana responsabilitats. Per aquest motiu, ha interposat una querella contra José Utrera Molina, el falangista que va signar la condemna de mort de Puig Antich. Utrera va ser ministre durant els últims anys de govern de Franco i també és sogre de l'actual ministre de Justícia espanyol, Alberto Ruiz Gallardón. "Molts dels que governaven durant el franquisme encara segueixen movent els fils i sense penedir-se del que han fet", afirma Merçona en una entrevista recent, "confiem que aquestes persones acabin compareixent davant la jutgessa. Volem que es faci justícia".

La impunitat del franquisme a l'Estat espanyol s'ha fet encara més evident amb l'obstaculització de la justícia espa-

nyola davant la querella argentina. El darrer moviment va ser el de la fiscalia de l'Audiència Nacional espanyola, que el 31 de gener es va oposar a l'extradició que demanava la jutgessa Servini de l'exinspector de la policia franquista Juan Antonio González Pachecho, àlies Billy el Niño, al·legant que els fets de què se l'acusen (tortures a tretze persones) ja han prescrit. Aquesta decisió ha estat criticada per Amnistia Internacional i pel relator de l'ONU.

Les autoritats espanyoles s'entesten a enterrar la memòria històrica, però la querella argentina va fent petits passos. La jutgessa Servini ja ha ordenat l'extradició de quatre agents del franquisme acusats de tortura i també ha demanat l'exhumació de cadàvers d'una fossa comuna a Guadalajara. Aquests dies, moltes querellants declaren per videoconferència a l'ambaixada argentina de Madrid, sense gaire publicitat per por de la intervenció del govern espanyol per impedir-ho. Després de dècades de silenci, tant Merçona Puig Antich com la resta de familiars només demanen dues coses: justícia i veritat. És el seu moment. ◀

Puig Antich va passar cinc mesos a la cinquena galeria de la presó Model de Barcelona abans de ser assassinat / ROBERT BONET

ESTIRANT DEL FIL

JORDI PANYELLA // AUTOR DEL LLIBRE 'SALVADOR PUIG ANTICH. CAS OBERT'

“S’hauria de poder tornar a demanar la reobertura del cas”

No ha deixat cap fil sense estirar. El periodista Jordi Panyella s’ha capbussat en el vast sumari del cas Puig Antich i ha localitzat nombrosos testimonis inèdits, que desfilen pel seu llibre ‘Salvador Puig Antich. Cas obert’ –publicat aquest 2014– i expliquen fins a quin punt el cas judicial que va acabar amb la vida del jove militant antiautoritari va ser un muntatge per tapar els errors policials. Malgrat això, la justícia espanyola ja s’ha negat a reobrir i revisar el cas dues vegades. Panyella veu possible intentar-ho un tercer cop tenint en compte els nous testimonis. També confia que es podrà ampliar la querrel·la argentina pels crims del franquisme per incloure-hi Carlos Rey, el ponent de la sentència de mort, que avui treballa com a advocat de clientes com, per exemple, Alicia Sánchez-Camacho.

Bertran Cazorla
@bcor_

I per demostrar-ho, aportes un testimoni clau, Enric Palau.

En el cas Puig Antich, era evident que hi havia instruccions clares de la policia d’amagar coses. Però cal demostrar-ho. Cal aportar testimonis. He parlat amb dues infermeres del Clínic que permeten demostrar que la declaració de l’acusat era impossible. Són les que van atendre Puig Antich, que només es comunicava amb senyals i no podia ni menjar. Per tant, va ser una declaració induïda per la policia, que Puig Antich va signar influït per les circumstàncies. També apporto el testimoni d’un individu que va ser present a l’autòpsia. I per acabar, com a definitiu, el d’un senyor, Enric Palau, que era alferes al tribunal militar on es va instruir el cas i al qual la policia va manar treure documents del sumari. És un testimoni absolutament directe, irrefutable.

“La policia va manar a Enric Palau, l’alferes del tribunal militar on es va instruir el cas, treure documents del sumari”

Al llibre, et mostres convençut que qui va matar Francisco Anguas, el policia mort durant la detenció de Puig Antich, “té nom, cognom, pistola i placa de policia”. Com arribes a aquesta conclusió?

Després de l’anàlisi detallada de tota la documentació del sumari i de l’aportació dels testimonis amb què he parlat. Hauríem de proclamar sempre la presumpció d’innocència, però crec que estic en disposició de dir que hi ha dos polícies que, per la seva situació durant la detenció i pel que s’explica al sumari, van tenir una participació directíssima en el tiroteig i que, de les seves pistoles, en van sortir bales que van impactar sobre Anguas. Per la seva posició, per la trajectòria dels trets i per l’estudi fotogràfic que s’ha fet, només pot ser l’agent Bocigas, qui també va disparar sobre Anguas. Puig Antich també ho va fer, però el drama és que, a Puig Antich, no li van deixar demostrar que, a banda dels seus trets, n’hi havia d’altres.

Quants trets va disparar Puig Antich?

No se sap. I no se sap perquè no hi ha hagut cap anàlisi balística, cosa que és una aberració en un cas d’homicidi amb

arma de foc. La sentència acaba esmentant quatre trets, tres dels quals –segons la policia– van impactar sobre el cos d’Anguas i un quart a un graó de l’escala. Tot i així, els fets constatats són que el cadàver tenia cinc trets. Si donem per bona la versió de la policia dels quatre trets, almenys n’hi ha un que no va sortir de la pistola de Puig Antich.

“Si donem per bona la versió policial dels quatre trets, almenys n’hi ha un que no va sortir de la pistola de Puig Antich”

El cos d’Anguas tenia més de tres trets?

El cadàver d’Anguas, segons tres metges i un noi que el van veure, tenia segur almenys quatre trets, distribuïts a la part superior del cos i a les cames. Segons l’autòpsia, falsejada, en tenia tres. Per què l’autòpsia diu tres trets? Per ajustar-se al relat de la policia, segons el qual Puig Antich va disparar quatre cops, tres dels quals van impactar sobre Anguas.

L’autòpsia falsejada, dius?

Es va fer a la comissaria d’Universitat,

al carrer Mallorca, fet que aleshores ja va ser molt comentat per la comunitat mèdica i científica de Barcelona: l’obsessió de la policia, la mateixa tarda dels fets, per agafar el cadàver d’Anguas i treure’l del Clínic –que és el lloc on es feien les autòpsies– per emportar-se’l a la comissaria. Hi ha més evidències de la manipulació de l’autòpsia. Hi ha un estudi grafològic on es veu que la policia hi va incorporar observacions de balística. I també hi ha un metge que signa l’informe tot i que no va assistir al moment de l’autòpsia; i jo demostro que no hi era: un dels testimonis nous afirma que aquest senyor no hi era.

Per tant, ens trobem davant d’un sumari que reproduceix un muntatge policial?

Sí. Va ser un error policial. Els agents van actuar malament durant la detenció de Puig Antich: no van preveure la dificultat que suposaria detenir dos joves de 25 anys militants d’una organització que estava fora de la llei, un dels quals anava armat. Allò, com a operació policial, va ser un desastre, que va culminar amb el tiroteig durant el qual ells mateixos també van ferir el seu company. Es tracta de tapar això.

/ MARIA ZENDRERA

El 1994 i el 2005, les germanes Puig Antich van intentar reobrir el cas al·legant que tenien proves noves, però la justícia ho va desestimar. Ara, es podria tornar a intentar?

S’hauria de poder tornar a demanar la reobertura del cas. La llei de revisió de casos demana que hi hagi testimonis que permetin reescriure els fets provats. Jo crec que dos o tres dels casos corresponen al que demana la llei. Davant les evidències, si el Suprem tornés a dir que no, quedaria més que palès que el que els interessa no és la justícia i que, en aquests temes de memòria històrica, els guanya i s’imposa la seva ideologia.

Les germanes Puig Antich s’han afegit a la querrel·la argentina. Els nous testimonis també poden ajudar en aquesta causa?

Poden donar-li fonament. Carlos Slepoy (advocat dels querellants a l’Argentina) té el llibre. Ha de viatjar a l’Argentina el mes de març i hi va amb la idea de demanar la imputació de Carlos Rey, redactor de la sentència, que actualment és advocat. Aportarà el llibre com a prova documental. Ell ja em va demanar si els testimonis estarien disposats a declarar. ◀

puigantich.angleditorial.com
Aquí podeu trobar el sumari complet del cas Puig Antich, recull d’articles de premsa de l’època i un vídeo on Panyella, Mercè Puig Antich, el seu advocat i els nous testimonis exposen els continguts del llibre.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Diverses entitats ecologistes reclamen una taxa ecològica per reduir de manera efectiva el consum de bosses de plàstic

9

La setmana de lluita contra la política laboral de Mercadona denuncia una campanya de substitució de treballadores que són incòmodes per a l'empresa

URBANISME // L'ENTITAT FINANCERA BARCLAYS POSA FI A L'ACTIVITAT DEL CENTRE SOCIAL OKUPAT BARCELONÍ

La Carboneria, cinc anys d'arrelament a Sant Antoni

Victor Yustres - La Intervia

@VictorYus3 - @LaIntervia

Els Mossos van desallotjar el CSO La Carboneria, al barri de Sant Antoni de Barcelona, el dimecres 19 de febrer. Agents de la Brigada Mòbil i de la Divisió d'Informació van entrar a la finca, amb el suport d'un equip especial d'intervenció (GED), que hi va accedir des dels terrats dels edificis contigus. Després que se suspengués el desallotjament previst pel 6 de febrer, el jutge va marcar una data entre el 15 i el 28 de febrer perquè l'ordre es fes efectiva.

ELS ORÍGENS DEL PROJECTE

La Carboneria es va okupar el 28 de novembre de 2008, després d'una manifestació anticapitalista al barri de Sant Antoni. El grup de persones que van entrar al principi, bastant heterogeni, va donar forma a un projecte basat en l'autogestió i en la vida en comunitat. Des d'un inici, la idea era obrir un espai al barri i bastir-lo d'idees, activitats o tallers. No va néixer amb una ideologia política o una estratègia definida. Va ser un projecte en constant construcció.

Des de l'any 2008, La Carboneria ha aconseguit projectes de tota mena com ara grups de costura, de ioga i de *hackers*, una xarxa d'aliments reciclats, una ludoteca, la *botiga gratis* o els sopadors vegans. La Carboneria també va ser la llavor de projectes com la Rimaia i d'altres activitats més artístiques. "Per aquí, hi ha passat molta gent vinculada al món de les belles arts i hem intentat unir la lluita amb la creativitat", afirma Paloma, que formava part de l'assemblea del CSO des del principi, "per això vam decidir pintar la façana el 2010 i renovar el disseny el darrer any, com a creació col·lectiva". L'enorme mural característic de La Carboneria, amb el dibuix d'unes arrels que creixien cap amunt, va ser substituït, el 2013, per un de més colorit, amb uns globus, símbol de la campanya contra el desallotjament *No encadenaran el nostre vol*.

Els Mossos van utilitzar dues grues durant el desallotjament de La Carboneria el 19 de febrer / ROBERT BONET

A més d'oferir un espai per al veïnat i una sèrie d'activitats basades en un oci no consumista, La Carboneria es va implicar a fons en el teixit associatiu del barri. Formava part de l'organització de les festes majors de Sant Antoni i mantenia bones relacions amb l'Associació de Veïns i Veïnes de Sant Antoni, que sempre han defensat el CSO com un col·lectiu més davant les pressions de l'Ajuntament per arraconar-lo.

UN EDIFICI HISTÒRIC

L'edifici de La Carboneria és centenari. Aquí, hi van viure els treballadors murcians que van venir a Barcelona a construir les línies de metro i, durant els anys 1940-50, l'edifici era la carboneria del barri. Aquest és l'origen del nom.

Quan es va okupar, a finals de 2008, l'immoble estava buit des de feia quatre anys. Durant els darrers deu anys, molts dels locals situats als baixos de l'edifici també han anat tancat: una botiga de *skate*, un bar irlandès, un *dojo* d'aikido... Només el senyor Garriga, amb la seva botiga de mobles, continua obert a la cantonada del carrer Urgell de l'edifici.

DE FBEX A BARCLAYS

Tot i que les okupants inicials van ser identificades pels Mossos la primera nit i creien que serien expulsades al cap de poc temps, el cas es va arxivar en menys d'una setmana. A partir d'aquest moment, La Carboneria va viure un període de pau judicial de dos anys fins que, el 2010, FBEX Promo Immobiliària -l'empresa propietària de l'edifici- va

obrir un procés per la via civil per demanar el desallotjament. Però l'empresa estava enfonsada econòmicament i enmig d'un concurs de creditors. Aquesta situació va fer guanyar temps a les membres del centre social, que van interposar recursos per allargar el procés. Finalment, la sentència de desallotjament es va fer pública, però la seva execució es va suspendre temporalment: FBEX es va declarar en bancarrota.

L'edifici va passar a ser propietat de Barclays, un dels bancs més poderosos a escala internacional. L'entitat, que es va convertir en legítima propietària des de finals de 2011, va reprendre el procés de FBEX contra els "ignorats okupants" de La Carboneria i va demanar l'execució de la sentència el juliol de 2013. Finalment, va ser desallotjada el 19 de febrer d'enguany. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

MEDI AMBIENT // L'ÚS DE BOSSES DE PLÀSTIC BAIXA UN 50% ALS SUPERMERCATS CATALANS, PERÒ PUJA AL PETIT COMERÇ

Una taxa per reduir el consum de bosses de plàstic

Mariana Cantero

@cantero_mariana

Segons dades d'un estudi que ha fet públic l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), el consum anual de bosses de plàstic d'un sol ús ha passat de 327 a 156 unitats per persona durant els darrers cinc anys, xifra que suposa una reducció del 50%. Si es desglossen per tipus de comerç, però, els resultats varien: el consum de bosses ha baixat un 92% als supermercats, però ha pujat un 8% al petit comerç. Amb els números a la mà, les entitats ecologistes continuen demanat una legislació menys laxa a l'administració, que, de moment, es nega a implantar una taxa per a les bosses, una mesura que ja han posat en pràctica altres països i que ha demostrat ser efectiva.

Les entitats demanen que l'impost serveixi per finançar les actuacions de prevenció de residus a tot l'àmbit català

L'any 2012, a Catalunya, es van consumir 22,5 milions de bosses a la setmana, mentre que, el 2007, el consum era de 45 milions d'unitats setmanals. Dit d'una altra manera, al llarg de l'any 2012, cada llar va consumir prop de 405 bosses, mentre que, fa cinc anys, en consumia 911. Els resultats confirmen, segons l'ARC, l'assoliment de l'objectiu del govern de reduir el consum de bosses, gràcies a l'anomenat *Pacte per la bossa*, un acord sectorial que va sorgir després que la Generalitat organitzés una comissió de treball pel tema. Formada per l'ARC i representants dels diferents sectors afectats, des de fabricants fins a comerciants, gremis de consumidores i entitats ecologistes, la comissió va signar l'acord l'any 2009. El pacte va establir com a objectiu arribar a una reducció del consum de bosses del 50% entre els anys 2007 i 2013. Segons dades de l'ARC, ja s'han assolit aquests objectius, motiu pel qual, de moment, no es plantegen regular l'ús de bosses amb altres eines que no siguin els acords voluntaris.

"Ara per ara, no es preveu l'aplicació de cap taxa ni de cap instrument econòmic per a les bosses de plàstic. Entenem

que la fórmula del Pacte per la bossa ha estat clau per a l'assoliment dels objectius que plantejava l'antic Programa de Gestió de Residus Municipals de Catalunya, ja que, des de la voluntarietat, permetia que cada empresa es marqués el seu propi camí per participar en l'objectiu comú de la reducció", explica Josep Maria Tos, director de l'ARC.

A les grans cadenes, però, els ha anat molt bé l'acord voluntari perquè, al final, han repercutit el cost econòmic de la bossa en les consumidores. És un negoci rodó: abans, havien de pagar per les bosses i lliurar-les gratuïtament, però, ara, les poden cobrar. Cobrant la bossa a les consumidores, les grans superfícies s'imputen un cost econòmic i els costos ambi-

L'any 2012, es van consumir 22,5 milions de bosses a la setmana a Catalunya
/ ROBERT BONET

entals i socials derivats no s'assumeixen. Aquest missatge tampoc no arriba a la ciutadania, que només veu l'element econòmic.

Pel que fa al petit comerç, acaba en desavantatge amb les grans superfícies, ja que no hi ha cap normativa que l'incentivi a no donar bosses i s'hi juga el fet de perdre una clientela més propera que,

La substitució de materials no aborda el problema principal: la cultura d'usar i llençar / HEAL THE BAY

en molts casos, no tenia planificat fer la compra o no va preparada. No obstant això, el sector ha establert el 2016 com a data de marge per reduir-ne la utilització. "Són processos lents i, a vegades, no passa res, no s'ha de crear alarma social pel tema de les bosses. Formem part del Pacte per la bossa, intentem afavorir la reutilització i el canvi d'hàbits d'ús de les bosses de plàstic i hem parlat amb les benzineres i els comerços per veure quines alternatives podem trobar", diu Miguel Ángel Fraile, de la Confederació de Comerç de Catalunya.

UNA REGULACIÓ LAXA

La UE va llançar una proposta legislativa adreçada a reduir les bosses de plàstic el novembre de 2013, que requeria l'adopció de mesures per reduir el consum de bosses de plàstic de menys de 50 micres (les bosses de més de 50 micres es considerarien *reutilitzables*) als estats membres. La UE, però, no va establir objectius ni calendari i, per tant, cada Estat s'ha de posar a treballar per acatar unes recomanacions que no tenen cap mena d'obligatorietat legal.

Pel que fa a l'administració espanyola, fa dos anys, el Ministeri de Medi Ambient va incloure la reducció de les bosses de plàstic al nou pla de residus. L'enfocament va ser substituir el plàstic no biodegradable per plàstic biodegradable. Però, aquesta mesura tampoc no és obligatòria. A l'Estat espanyol, cap administració no ha prohibit l'ús de bosses de plàstic. A més, la substitució de materials no aborda el problema principal: la cultura d'usar i llençar i el malba-

ratament de recursos. De fet, les bosses biodegradables contenen additius químics que les fragmenten en bocins molt petits i amb més rapidesa, cosa que facilita la seva dispersió a l'entorn i contamina el medi ambient.

A Catalunya, tampoc no existeix cap llei que reguli el consum de bosses de plàstic. De moment, s'ha aconseguit que es declari el 3 de juliol com el dia internacional lliure de bosses, una bona ocasió per posar el focus sobre l'ús que en fem i valorar els resultats de les polítiques que duen a terme les administracions i l'empresariat.

LA TAXA, UN PAS MÉS ENLLÀ

Davant el Pacte per la bossa, diferents col·lectius socials i sectors vinculats a Ecologistes de Catalunya i a la Fundació per a la Prevenció de Residus i el Consum Responsable van engegar la campanya Catalunya Lliure de Bosses, una iniciativa que demana al govern autonòmic que faci un pas més enllà i estableixi una regulació més estricta pel que fa al consum de bosses de plàstic al nostre territori a través de l'aplicació d'un impost ecològic de 0,20 euros/bossa que gravi les bosses d'un sol ús. Les entitats demanen que aquest impost reverteixi en un nou organisme, l'anomenat Fons Econòmic de Prevenció, que financiarà les actuacions de prevenció de residus a tot l'àmbit català. A més, volen que es desenvolupi una campanya de comunicació autonòmica per conscienciar sobre l'ús de les bosses de plàstic, com a exemple paradigmàtic de la cultura d'usar i llençar.

Hi ha qui va més enllà i demana, directament, que es retirin les bosses del mercat. "Creiem que el més just seria eliminar totalment les bosses, una acció que s'hauria de fer acompanyada amb una campanya educativa. Perquè, si es paguen taxes, segurament, qui té menys poder adquisitiu acata la norma i qui en té més se la pot saltar", diu Ana Echenique, de la Confederación Española de Consumidores y Usuarios. Echenique apunta que, en general, s'intenta responsabilitzar la consumidora final sense fer un exercici

S'intenta responsabilitzar les consumidores quan, en realitat, s'han d'establir polítiques fiscals i ambientals per evitar la contaminació

previ de formació, quan, en realitat, s'han d'establir unes polítiques fiscals i ambientals per evitar la contaminació. "La responsabilitat és de tots, però els guany i la responsabilitat de qui contamina, no. De fet, tampoc no tenim consciència del que paguem tots per les emissions de CO2 i les infraccions mediambientals que cometem com a país. Al final, la voluntat política és l'única cosa que funciona per evitar situacions com aquestes. Les administracions, en especial les locals, són les que haurien de donar exemple. I la participació ciutadana també és important perquè és la que possibilita els canvis", diu. ◀

Impostos i restriccions arreu del món

Andorra va prohibir, l'any passat, la distribució gratuïta de bosses de plàstic d'un sol ús. Establerta per fases, la restricció es va implementar de gener a novembre, de manera que tots els establiments van començar a cobrar un preu mínim de dos cèntims d'euro per cada bossa de plàstic. La segona fase va implicar la prohibició de distribuir bosses de plàstic d'un sol ús a tots els sectors comercials; pel de l'alimentació, a més, es va establir el cobrament d'un preu mínim de dos cèntims per qualsevol tipus de bossa. Segons dades del departament andorrà de Medi Ambient, el consum de bosses va baixar a la meitat si es comparen les xifres de 2012 i 2013.

A Irlanda, el govern va declarar les bosses de plàstic com un dels generadors d'escombraries més important del país l'abril de 2002 i va establir un impost sobre el seu ús. Després de l'aplicació de l'impost, el consum de bosses de plàstic ha baixat un 90%.

Ruanda, el Gabon, Etiòpia i Kenya han adoptat, juntament amb una vintena de països africans, mesures restrictives pel que fa a l'ús de les bosses de plàstic, que contaminen bona part de les seves superfícies.

A la Xina, les consumidores paguen per les bosses de plàstic des de l'any 2008, moment en què també es va prohibir la fabricació, la venda i l'ús de bosses amb un gruix inferior a les 25 micres.

A Europa, Dinamarca i Suïssa van aconseguir situar-se entre els països exemplars pel que fa a la reducció del consum de bosses, després de crear un impost que en grava la distribució. Actualment, la seva població consumeix una mitjana de quatre bosses l'any, mentre que, a casa nostra, en consumim prop de 156.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // L'ELIMINACIÓ DE LES PRIMES PER GENERACIÓ D'ENERGIA HA PROVOCAT EL TANCAMENT PROVISIONAL DE LES SIS PLANTES DE TRACTAMENT DE PURINS CATALANES

El sector porcí no sap què fer amb 675.000 metres cúbics de purins

Emma Roca

@La_Directa

El 2 de maig de 1999, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, va inaugurar la planta de tractament de purins de les Masies de Voltregà, a Osona. En un moment de la inauguració, Toni Ballús, aleshores president del Grup de Defensa del Ter (GDT), es va apropar a Pujol i li va entregar un test amb una planta, tot dient-li: "Aquesta planta és més sostenible que la que avui s'inaugura aquí". Pujol el va renyar i li va dir que la seva posició era exagerada i catastrofista.

Fa quinze anys, quan van obrir les primeres plantes de tractament de purins a Catalunya, la postura del GDT i del sector ecologista ja argumentava que no eren sostenibles i que només eren un pedaç per dissimular el veritable problema, el sobredimensionament de la cabana porcina -especialment en determinades zones del país- respecte a les terres disponibles per llençar les dejeccions del bestiar, en ocasions com a adob, però d'altres com a simple abocador, amb tota la problemàtica ambiental que va provocar als aqüífers.

Aquest mes de febrer, en pocs dies de diferència, les sis plantes de tractament de purins de Catalunya, concentrades a les comarques de Ponent -dues a Juneda, una a Alcarràs i una a Miralcamp- i a Osona -a les Masies de Voltregà i a l'Esquirol-, han anat tancant. El motiu és que les empreses que les explotaven consideren que el negoci del tractament del purí per generar electricitat ja no és rendible.

Per les entitats ecologistes, el tancament de les centrals només és l'expressió d'un "gran fracàs"

Quinze anys després de l'acció davant el president Pujol, el temps ha donat la raó al GDT: el purí era l'excusa i el negoci es feia amb l'electricitat. Un cop retallades les primes per la generació d'electricitat a partir del tractament del purí, ha saltat l'evidència: en deien plantes de purins, però, en realitat, eren centrals elèctriques.

El 20 de febrer, representants de diferents organitzacions agràries van fer costat a l'Associació d'Empreses per al Desimpacte Ambiental dels Purins (ADAP) amb els seus tractadors i cisternes de transport durant

Protesta ramadera a Vic el 20 de febrer de 2014 / SARA BLÁZQUEZ

dues protestes que es van fer a Lleida i a Vic, davant la subdelegació del govern espanyol i davant l'oficina d'Hisenda, respectivament. Fins i tot CCOO va donar suport a la protesta, ja que considera que el tancament de les sis plantes implicarà la pèrdua de llocs de treball dins el sector.

Des de l'ecologisme, però, la situació a la qual s'ha arribat amb el tancament -de moment provisional- de les sis plantes de tractament de purins catalanes només és l'expressió d'un "gran fracàs", tant de l'administració que les va avalar com una solució per resoldre l'excedent de dejeccions ramaderes com d'un sector agroalimentari que "privatitza els guanys i socialitza les pèrdues per la via de la contaminació i les subvencions".

Les 29 plantes de tractament de purins que hi ha a l'Estat espanyol, incloses les sis catalanes, han aturat la seva activitat els últims dies. Ho han fet després d'avisar l'administració durant mesos que ho farien si el govern espanyol no es feia enrere en les previsions expressades a la llei de reforma del sector elèctric. L'ordre ministerial que desenvolupa la llei, però, és taxativa: redueix un 40% les primes per la producció d'energia en règim especial, com la generació d'energia en plantes de tractament de purins.

De fet, les plantes de tractament de purins que van sorgir a Catalunya a partir de

1999 són plantes que assequen el purí líquid fruit de la neteja de les dejeccions ramaderes per convertir-lo en un producte sec que s'exporta a comarques deficitàries en aquest tipus d'adob. Les altes temperatures necessàries per assecat el purí líquid s'aconsegueixen aprofitant la calor que desprèn el gas natural que es crema a les plantes i que, alhora, genera electricitat.

Les empreses que explotaven les plantes de tractament de purins consideren que el negoci ja no és rendible

Sense les primes suculentos que havien sustentat el negoci durant els últims quinze anys, el tancament de les plantes pot dur el sector porcí de Ponent i d'Osona al col·lapse de purins en només cinc mesos. És el temps que tenen les empreses agràries per reorganitzar la gestió dels excedents de purins. Les basses que hi ha a les grans explotacions ramaderes d'aquestes comarques tenen capacitat per emmagatzemar el purí durant aquests cinc mesos, però no més.

Actualment, les sis plantes de purins catalanes donaven sortida a l'excedent de 480 granges de porcs tractant 675.000 metres cúbics anuals de purins. A l'Estat

espanyol, l'excedent és de prop de dos milions de metres cúbics de purins, repartits en més de 2.000 explotacions. Segons l'informe anual de l'Observatori del porcí de 2012, el cens de bestiar porcí a l'Estat es concentra, bàsicament, a l'Aragó i a Catalunya, que representen més del 50% dels 25,1 milions de caps. Pel que fa a la producció de carn de porc, Catalunya continua essent capdavantera, amb una producció de més d'1,4 milions de tones. La producció porcina a Catalunya, amb un cens de gairebé set milions de caps, és la base del sector agroalimentari català, segons dades de la Unió de Pagesos.

En contrapartida, segons dades del GDT, durant l'última dècada, a Catalunya, hi ha hagut una reducció del 37% de les granges de caràcter familiar a favor d'una "nova oligarquia" que controla el sector porcí català, amb "megagranges que només necessiten d'un grup reduït de treballadors per funcionar". Segons el GDT, la població activa dins el sector ramader ha disminuït un 40% els últims deu anys. Tot això, en un sector que el 2013 va facturar fins a 1.400 milions d'euros en exportacions i que cada vegada és més dependent d'un mercat exterior molt volàtil, com demostra el fet que el preu del porc baixés notablement a principis d'aquest any arran de la prohibició d'entrar porc de la UE establerta per Rússia. ◀

DRETS // SETMANA DE LLUITA CONTRA LA POLÍTICA LABORAL DE L'EMPRESA DE SUPERMERCATS DE JUAN ROIG

La pressió sobre la plantilla, clau de volta del model Mercadona

María Ortuño
@La_Directa

Mercadona no és un supermercat qualsevol. La seva presència ha anat augmentant vertiginosament des dels anys 90 i, enguany, segons l'empresa d'estudis de consum Kantar Worldpanel, bat el rècord de les vendes del sector dels productes de gran consumidor amb un 21% de quota de mercat, xifra que supera el doble de la facturació de la següent empresa de la llista, Carrefour. Gairebé mig milió de treballadors depenen de la superempresa -400.000 en producció de marques blanques i 70.000 en establiments i distribució-, cosa que suposa prop del 2% de l'ocupació estatal. La fortuna del seu president, Juan Roig, frega els 6.000 milions d'euros i és considerada la segona del país. La recepta màgica del seu èxit, segons declaracions de la mateixa empresa, és tenir tots els sectors satisfets: la clientela, la producció i la plantilla dels establiments. Més enllà de la seva controvertida política agroalimentària i laboral, durant els últims anys, Mercadona aposta per tenir contenta la classe política fent donacions molt generoses a fundacions del PP i el PSOE. Per alguna cosa es considera que Juan Roig és el tercer empresari més influent de l'Estat.

El treball és cronometrat i supervisat per empleades de rang superior i la remuneració va lligada al rendiment

Esther Vivas, periodista i investigadora en política agroalimentària, afirma que el poder de Mercadona és equiparable al de les grans empreses energètiques i banqueres. "Forma part d'un gran lobby de pressió que determina la falta de lleis que regulin l'ètica de la distribució alimentària, com el benefici sobre el preu d'origen, la transparència de la comercialització o les pràctiques anticompetitives. El mercat de la distribució d'aliments mai no havia estat en tan poques mans". Malgrat el creixent monopoli, l'empresa assegura que els seus 1.474 supermercats contribueixen a "dinamitzar l'entorn comercial". A la darrera presentació d'informe anual, Roig va declarar que, al voltant de cadascun dels seus supermercats, "s'hi instal·len vuit fruiteries". El que no esmenta és la competència deslleial a la qual estan exposades. L'imperi Mercadona

es pot permetre abaixar els preus fins i tot per sota del preu de producció, amb una estratègia sistemàtica de *pacte de preus*, tal com han denunciat diferents associacions agràries. La rendibilitat del negoci només és possible per a empreses que compensen aquesta diferència a força d'estalviar en altres àmbits, com la publicitat o el ritme de producció. És aquest darrer punt el que ens permet entendre una de les cares fosques del model d'èxit de Mercadona.

UN MODEL TAYLORISTA-FORDISTA

La producció, a Mercadona, segueix un model on el treball és cronometrat i supervisat per empleades de rang superior i la remuneració depèn d'incentius lligats al rendiment, que s'avalua cada mig any. Una part important de la plantilla pot arribar a gaudir dels increments de sou anuals si tot funciona com un rellotge suís. Els sindicats CNT i CGT, però, fa anys que denuncien la pressió que sofreixen les treballadores amb aquests sistemes de control, que propicien la rivalitat entre elles i fins i tot entre establiments, arran de l'elecció periòdica del centre modèlic. Aquest model també afecta les empreses interproveïdores que

fabriquen les marques blanques, amb les quals Mercadona signa acords de llarga durada a canvi d'una producció a un ritme alt i amb preus molt baixos.

Segons Raquel López, secretària d'acció sindical de la CNT-Barcelona, prop d'un 15% dels casos que arriben al seu sindicat són de Mercadona i la majoria estan relacionats amb l'assetjament de treballadores per part de càrrecs superiors. "Gran part de les denúncies interposades a l'empresa tenen a veure amb acomiadaments improcedents després d'incorporar-se de la baixa de maternitat o just abans de demanar-la". Els acomiadaments disciplinaris o relacionats amb baixes per depressió se sumen als anteriors i afecten, majoritàriament, les treballadores que fa més d'una dècada que són a l'empresa i que els responsables poden considerar ineficients dins una maquinària estricta al servei de la segona fortuna de l'Estat.

SETMANA DE LLUITA ESTATAL

La setmana passada, van tenir lloc diferents accions de protesta contra Mercadona convocades per la CNT arreu de l'Estat. Segons el sindicat, el nombre creixent d'acomia-

Concentració davant un Mercadona del barri de Sants de Barcelona el 21 de febrer de 2014 / VICTOR SERRI

ments -a la província de València, la xifra supera els 40 l'any 2013- evidència que hi ha una campanya de substitució de treballadors incòmodes per a l'empresa, cosa que es podria entendre com un ERO encobert. Durant el mes passat, alguns casos han tingut força ressò als mitjans de comunicació, com l'acomiadament de Francisco -delegat de la CGT de Màlaga- o el de Betlem, Elisabeth i Patricia, que han portat els seus casos d'assetjament laboral davant els jutjats de Fraga. Són només quatre exemples dels milers de casos que acumula la plantilla dels supermercats. A aquesta problemàtica, s'hi ha d'afegir la falta de visibilitat dels conflictes laborals que sorgeixen a les empreses subcontractades per Mercadona. A tall d'exemple, la poca ressonància mediàtica dels acomiadaments que han afectat Loomis Spain, que, només a Barcelona, han deixat 77 persones al carrer. Fa gairebé un any, el jutge de primera instància va considerar improcedent l'ERO proposat per l'empresa. Després de mesos de protestes a les portes de Mercadona, s'ha aconseguit la readmissió d'una part petita de les afectades, que havien estat assetjades i denunciades per fer escarnis. ◀

OPINIÓ LLIURE

Política antiterrorista sense terrorisme

Antoni Batista

Periodista

@antonibatista1

La idea que el govern espanyol no fa res davant els passos que va fent ETA en el camí de la pau no és exacta. El govern fa no fent res, és la política antiterrorista sense terrorisme. Una organització com ETA, amb prop de seixanta anys d'història, arrelada en un entorn, amb un suport social i polític considerable i una trajectòria de victimitari i víctima, no tanca mecànicament d'avui per demà. Sense la dinàmica més complexa del procés, el final d'ETA és tècnicament impossible. I el zenit de la complexitat és la logística del desmantellament d'arsenals, que han començat a endegar amb la supervisió de la Comissió Internacional de Verificació.

Arrenquen amb la Declaració d'Anoeta del novembre de 2004 i arriben a l'últim comunicat de l'11 de febrer, a través del qual anuncien el desarmament, i a la seva primera materialització, el 21 de febrer. Entre llavors i ara, hi ha una dècada de fets tangibles i canvis socials que ho han possibilitat. El fet essencial és que ETA no mata des del 16 de març de 2010, que ha complert escrupolosament la proclama de cessament definitiu de l'activitat armada de l'octubre de 2010 i que ha acceptat la legislació penitenciària espanyola per desencallar la situació dels seus més de 500 presos, segons van fer públic el desembre de 2013. Al mateix comunicat, van reconèixer el dany causat, com ja havia fet en diverses ocasions l'esquerra *abertzale*. Per exemple, a Barcelona, el novembre de 2012, en un seminari acadèmic en memòria d'Ernest Lluch, davant la seva filla i víctimes de l'Hipercor.

Amb el mapa d'Espanya a debat, l'estigma terrorista continua sent la recepta idònia per combatre els independentismes

Tots els passos d'ETA han anat en la mateixa direcció de la pau, no s'ha fet ni un pas enrere. La resposta del govern espanyol davant de tots aquests moviments ha estat titllar-los, *grosso modo*, de poc creïbles i d'insuficients i no moure's ni un mil·límetre de la claríssima voluntat política de no dialogar. A costa de transgredir-se ell mateix: el gener de 1988, el PP va signar el Pacte d'Ajuria Enea, que advoca per un final dialogat

del conflicte en absència de violència, i en va fer gairebé un codi d'honor. El PNB ha recuperat aquell esperit que van liderar els *lehendakaris* Ardanza i Ibarretxe recordant que tots els governs de Madrid ho han fet.

La democràcia espanyola acumula un dèficit històric en la seva lluita contra el terrorisme, com l'acumulen, tanmateix, els anglesos versus els republicans irlandesos o els nord-americans contra mig món. Les democràcies traspassen els límits ètics en una mena de *tot s'hi val* quan tenen al davant allò que anomenen *terrorisme*, que en alguns casos és substantiu, però, en d'altres, és un adjectiu deslegitimador de qualsevol dissidència incòmoda. Les claveres del govern d'Espanya van alimentar els GAL i, quan la seva fetor va ser insuportable, es va fer una llei de partits -que és la més antidemocràtica de tota la democràcia- a partir de la qual s'han generat il·legalitzacions expansives que han menat a situacions de lesa llibertat i que podem resumir en el paradigma Bateragune i singularitzar en la presó d'Arnaldo Otegi.

Amb la llei de partits i el seu esperit, han judicialitzat la dissidència política i han ampliat la semàntica d'assimilar al terrorisme tot allò que mobilitzava críticament i qüestionava les arrels del sistema,

beatament idolatrat a Espanya amb el nom de *Constitució*. Amb aquest estigma, van voler contaminar tot el nacionalisme basc i ho han intentat i ho intenten amb l'independentisme català. Tot és ETA. Aquesta política els ha donat bons resultats fins avui: ERC ha desestimat anar a les eleccions europees en una candidatura conjunta amb l'esquerra *abertzale*, per la qual es treballava des de feia mesos, amb la normalitat que els seus socis d'Eusko Alkartasuna són a la coalició EH Bildu. Fins i tot la CUP n'ha hagut de parlar.

Quan el mapa d'Espanya s'ha posat a debat, l'estigma terrorista continua sent la recepta idònia per combatre els independentismes. Mantenir ETA viva en l'imaginari té aquesta funció d'antídoto, per això tenen un ministre de l'Interior fill del passat i amb el discurs del passat a la primera línia i practiquen l'immobilisme com a política. El problema del govern Rajoy, en aquest moment, no és el terrorisme, és el mapa d'Espanya.

ETA lliurarà les armes a curt o a mitjà termini. Ja ha començat a escenificar-ho amb diversos gestos, que han culminat amb el comunicat del 21 de febrer, amb la supervisió d'uns mediadors internacionals que han declarat a l'Audiència Nacional, gest

/ LLUÍS RÁFOLS

que devalua encara més una determinada justícia sota sospita política, en una jurisdicció especial discutida en la seva essència per molts juristes. Però faci el que faci ETA, Espanya continuarà considerant que és poca cosa, amb l'argumentari que ja podem anticipar: les armes s'han d'entregar a Espanya i no a mediadors o organismes internacionals; s'ha de demanar perdó un altre cop i d'una manera més religiosa que civil; l'únic que s'espera d'ETA és la seva dissolució definitiva. Cosa que, quan s'esdevingui, també es valorarà com a insuficient i poc clara i, òbviament, com a expressió de la seva derrota. L'entrega de les armes a la Guàrdia Civil seria l'escenificació de la rendició que contempla el relat de la derrota que es fa des del PP, el PSOE i els seus cercles afins d'opinió pública.

Qualsevol analista polític sabria redactar el previsible comunicat del govern espanyol davant la fi d'ETA. I tindran tanta pressa per difondre'l que potser haurà de plegar el nou director de comunicació d'Interior, com va plegar l'anterior per un excés de zel, quan va fer pública una actuació policial quan encara no havia començat: detencions d'advocats, una operació que era l'últim exemple de política antiterrorista sense terrorisme. ◀

PERSPECTIVA

Deute i espoli a l'Ajuntament de València

Marga Vidal

 Plataforma Auditoria Ciudadana de la Deuda de Valencia
 @AuditoriaVLC

Els deute de l'Ajuntament de València, com passa a moltes altres ciutats de l'Estat, ha anat creixent fins a arribar a un nivell impossible d'assumir per a la població. I denunciem que s'està utilitzant l'argument del deute com a eina política per retallar la despesa pública en serveis socials, tant necessaris en aquests moments. Però, el que ha enfonsat els comptes ha estat la mala gestió dels assumptes municipals i la corrupció endèmica, característiques del mandat de l'alcaldeessa Rita Barberá des de 1991.

La Plataforma Auditoria Ciudadana de la Deuda de Valencia estima que gran part d'aquest deute no s'ha subscrit per beneficiar la població valenciana, a part de ser impossible de reemborsar arran de la seva quantia. Hem vist que gran part del deute s'ha contret per atendre pagaments retardats i interessos de demora corresponents a la despesa corrent. Unes despeses corrents que no s'han pagat dins el termini establert perquè s'ha donat preferència a altres despeses. Unes despeses, aquestes últimes, que la ciutadania sovint desconeix a causa de l'opacitat i la manca de transparència dels comptes municipals. Així doncs, no es pot acceptar que la ciutadania hagi de

La ciutadania no ha de ser qui pagui les conseqüències de la mala gestió i la corrupció

tornar préstecs i pagar interessos derivats de la mala gestió o, directament, de la corrupció i, per tant, legítimament, pot declarar-los il·legítims. No neguem, en principi, la justificació d'un interès per un préstec rebut ni la devolució d'aquest préstec, el que neguem és que l'hagi de pagar la ciutadania. S'hauria de reclamar als mals gestors i, de manera subsidiària, als partits que els han col·locat en aquests càrrecs.

Tenint en compte la dimensió del deute, vam voler conèixer una mica la seva evolució per veure fins a quin punt es podia entendre com un fenomen nou que ha aparegut amb la crisi o no. Vam fer una ullada a les liquidacions dels

darrers deu anys -que finalment van ser onze- després de la publicació del Compte General de 2012.

En primer lloc, vam examinar els balanços des de l'any 2000 fins al 2012. Sumant els deutes a curt termini (de venciment inferior a un any) i els deutes a llarg termini (de venciment superior a un any) a la part del Passiu, obteníem la xifra del deute al final de cada any.

D'aquesta manera, vam veure que l'evolució del deute de l'Ajuntament de València ha experimentat un creixement

brutal i ha passat de 631 milions d'euros el 2002 a 1.299 milions el 2012, la dada més recent que tenim, ja que, avui dia, encara no se sap el Compte General de 2013.

Segons indiquen les estadístiques de l'exercici 2012, València és el tercer municipi d'Espanya per població i comptava amb 794.228 habitants el 31 de desembre de 2012. En conseqüència, el deute municipal per cada habitant de València capital equivalia 1.635 euros, als quals caldria sumar-hi el deute estatal i l'autonòmic.

/ FRANÇOIS PAGES

L'augment de l'endeutament també implica un augment de la quantitat que s'ha de reservar cada any, dins el pressupost municipal, per pagar interessos i amortització de capital pels préstecs i els crèdits obtinguts, que el 2012 va ser de prop de 133 milions d'euros, per un pressupost de 882 milions, aproximadament un 15%.

A continuació, vam recórrer a les liquidacions dels pressupostos de despeses, cosa que ens permetria obtenir de manera aproximada la quantia del servei del deute. I vam veure que, sumant interessos i capital, podíem determinar el servei del deute.

Al final del recorregut, ens vam trobar que, onze anys després, l'endeutament s'havia doblat i, mentrestant, ja havíem pagat més de mil milions d'euros. És a dir, vam començar el període examinat, 2003, amb un deute total de 632 milions d'euros i vam acabar el 2012 amb un deute de 1.299 milions; i entretant, s'havien pagat 1.021 milions entre interessos i capital.

Des de la Plataforma, creiem que només la transparència pot posar fi a aquesta mala gestió i que la ciutadania no ha de ser qui pagui les conseqüències de la mala gestió i la corrupció. En un context de transparència, un ajuntament

L'evolució del deute de l'Ajuntament de València ha passat de 631 milions d'euros el 2002 a 1.299 milions el 2012

democràtic mai no hauria estat víctima d'estafes com les d'Urdangarin, on es van saltar tots els procediments de contractació per desig exprés dels màxims responsables, ni haurien estat possibles negocis com els de la trama Gürtel. En un ajuntament transparent, no es podrien haver contractat impunement empreses i professionals amb un historial de sobre costos i, en temps de crisi, no es continuarien destinant diners a fer fastos i esdeveniments, sinó que es reforçarien els serveis socials i els ajuts a les persones en situació de desampar.

Volem ser part d'un moviment ciutadà ampli que demani comptes a l'Ajuntament, a la Generalitat i a l'Estat per l'espoli a què està sotmetent la part menys forta de la ciutadania. Hem d'auditar aquest deute, rebutjar el pagament de la part considerada il·legítima i reclamar prioritat absoluta per a la satisfacció de les necessitats legítimes de la població. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Senyor Mas, li dic adéu

✉ **Àlex Rosa i Gandia**
Tiana

Vull donar la més sincera enhorabona al gens honorable president Mas, a tot el seu equip de govern i els seus socis per al pacte d'estabilitat. A Esquerra, encara l'honra haver defensat fermament la independència des de la seva fundació, tot i que, quan vaig decidir dimitir de l'executiva i donar-me de baixa de militància, va ser perquè hi havia línies vermelles que no entraven dins el meu marge de tolerància del que, per a mi, suposen l'esquerra i el republicanisme. Convergència i Unió va mentir a la societat... De cop i volta, ensenyaven estelades i cantaven in-inde-independència amb banderoles de la coalició a la mà.

Avui, una vegada més, no hi ha hagut programa a TV3. I no els culpo. És causa directa dels atacs

d'un govern que atempta, destrossa, privatitza. La setmana passada, a l'hospital, el meu cunyat esperava amb el bati a la porta de la sala d'operacions, la pastilla calmant, la via posada i tot llest en el preoperatori. El cirurgià va sortir i li va dir que els quiròfans, ara, tanquen a les tres; que no hi havia temps per fer l'operació; que es vestís i anés cap a casa. I a les escoles, no podem fer inclusió per manca de personal veïllador, de mestres, de substituïts; i els centres amb nivell d'exclusió social elevat, sense sisena hora. I els bombers? Què passa si es quadren i deixen cremar les nostres muntanyes i els nostres boscos perquè tenen mitjans i infraestructures que posen en perill la seva pròpia vida quan estan treballant? I els Mossos, que, en lloc de protegir la societat, la peguen quan es revolta.

El meu desig de separar-me d'Espanya és perquè em sento maltractat; agredeixen la meua llengua, la meua cultura, la meua llibertat. Però, un referèndum per la independència? Per què? La Catalunya de Convergència també em maltracta i jo no vull aquest país. Senyor Mas, el convido a marxar abans que ens deixi sense res. ◀

PENSEM

Tornarem

✉ **Mireia Chavarria**
@miretxebarria

Vidres entelats. Fa un fred que pela. I plou, per variar. Serveixes un cafè i el client, sorneguer, et mira: "Ara diuen que no hi podreu avortar, al teu país". L'amargor que et recorre el cos no pot fer més que transformar-se en ràbia. I el fred et passa de cop. Cobres vuit euros l'hora per treballar en una feina que no t'agrada en un país amb un clima depressiu on les classes populars han perdut tots els drets que tenien. Mentrestant, et retreuen, com si vinguessis del Tercer Món, que el teu país, de fet, està seguint el mateix camí que Anglaterra. Al costat del cafè, un pastís que, al cap d'unes hores, tindrà verdet. No és, en absolut, cap intent de venjança; ho hem de vendre tot, ens diuen.

La veritat, emigrar a Londres és una veritable lliçó d'anticapitalisme, per les consciències i per les que encara no ho estaven. Tens l'avinentesa de tastar la precarietat absoluta fruit d'un llarg camí de neoliberalisme, llegat de l'afortunadament difunta Thatcher. Un Estat on gairebé no hi ha atur, però on les treballadores, encara que tinguin feina, malviuen. Per això m'he sindicat, milito en una organització política revolucionària i participo al 15-M.

Però el meu somni ja no és treballar d'allò que he estudiat; el meu somni és tornar. Tornar per lluitar. A la classe dirigent se li ha acabat el somnifer. De fet, li pot sortir el tret per la culata. Enviar les aturades, moltes d'elles activistes, a l'estranger pot servir durant un temps. Però, a les dotze de la nit, les carrosses tornen a ser carabasses i el malson continua. I s'està fent fosc. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana i la vinent veureu molts canvis a la manxeta de la DIRECTA. Després d'uns quants anys amb la mateixa coordinació, hi haurà relleus a l'àrea d'actualitat. La coordinació d'*Així està el Pati* en paper quedarà en mans de Quique Badia, a qui desitgem molta sort. La coordinació de l'actualitat a l'edició web serà responsabilitat de Manel Ros, que segur que ho farà molt bé amb l'experiència que té. A partir de la setmana vinent, ja no veureu els noms de Manu Simarro i Jesús Rodríguez a la manxeta com a responsables de cap secció, però la seva signatura es mantindrà als articles, les investigacions i els reportatges. En aquesta etapa de canvis, també donem la benvinguda a Noa Morales, que assumeix

la coordinació fotogràfica del portal web. D'altra banda, continuem amb les comissions i assemblees de millora del projecte. Aquesta setmana, hem fet una reunió per avançar les noves línies de treball que tenim pensades, tant en l'àmbit digital com al paper. També hem fet una reunió per repensar i agilitzar l'organigrama de la DIRECTA, sobretot pel que fa a l'àrea de gestió i al funcionament de les nostres assemblees. També hi ha hagut una assemblea amb persones que s'incorporen a col·laborar a l'àrea d'actualitat, a la redacció i a l'àmbit de fotografia i tant a la web com al paper. I finalment una reunió de l'àmbit de gestió (administració, subscripcions, publicitat i difusió). De moment, això és tot. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ CINTA VILLOLOBOS

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LICÈNCIA CREATIVE COMMONS Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5
Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència.
// Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA.

L'espina dorsal de la Directa són les subscripcions. Tot i això, rebem una subvenció estructural de la Generalitat de Catalunya pel fet de ser un mitjà en llengua catalana, que suposa menys d'un 2% del pressupost. Per això hem de posar el seu logotip.

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Víctor Yustres **Així està el pati** Manu Simarro Quique Badia **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Il·lustració** Anna Pujol Reig i Helena Ojeda **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Josean Llorente i Carles Bianco **Agenda** Arnau Galí **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet, Víctor Serrí i Noa Morales **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes **COORDINACIÓ WEB** Manel Ros

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 25

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARRESME: marresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

MIRALLS

Thierry Borde:

“Els mitjans comunitaris s’han d’unir respectant la seva diversitat”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

**Construint independència
tecnològica**

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrúa 183

DIRECTA 351

26 de febrer de 2014

IL·LUSTRACIÓ:
Lucía Piglapochi

A FONTS | LA PRÀCTICA ARMADA SOTA EL FRANQUISME

Més enllà de Puig Antich

Salvador Puig Antich ha esdevingut una icona de la repressió dels últims anys del franquisme i de la reivindicació de reparació per a les persones represaliades pel règim. Però la memòria sobre el nostre passat dictatorial recent no pot tenir com a únic eix vertebrador la denúncia dels abusos estatals –del tot necessària–, sinó que també ha de prendre en consideració els projectes emancipadors pels quals lluitaven les persones represaliades. Alguns d’aquests objectius, els representats per Puig Antich, són els vinculats als postulats de l’autonomia obrera. Tal com s’havia propugnat des d’altres perspectives ideològiques, l’aposta per la pràctica armada també va arrelar en el marc d’aquest espai polític als anys 70. Com que retenir només la imatge del Puig Antich víctima del garrot vil seria quedar-nos a mig camí, intentem recórrer l’altra meitat del trajecte.

Pau Casanellas
afons@directa.cat

L’execució de la pena de mort dictada contra Salvador Puig Antich per mitjà del garrot vil el 2 de març de 1974 va convertir el militant del MIL-GAC en una icona de la brutalitat dels últims anys del franquisme. Des de finals de la dècada dels 60, la mobilització social havia portat la dictadura a un enduriment progressiu de la repressió, que significava un retorn a les pràctiques policials i judicials que havien caracteritzat el règim en el passat. El pas d’un antifranquisme polític, sostingut des de la militància en organitzacions polítiques i sindicals clandestines, a un antifranquisme social, en què els moviments socials es van convertir en agents polítics centrals, va obligar la dictadura a fer marxa enrere en l’intent de mitigació de la repressió dut a terme als anys 60 per millorar la imatge del país davant d’Europa i del món occidental.

En aquest context, l’emergència de la pràctica armada va suposar un motiu afegit de preocupació per al règim i va afavorir l’accentuació de la seva deriva repressiva. Després d’uns anys en què l’antifranquisme havia deixat l’ús de la violència en un segon pla, grups i organitzacions com ETA, el FRAP o els

GRAPO, però també altres més petits com el FAC, els grups autònoms, el MIL-GAC, EPOCA o la UPG, van prendre les armes. Sota la influència dels corrents revolucionaris que s’havien disseminat arreu del món durant els anys precedents –caracteritzats per

–
*Si bé el maquis
pràcticament va morir als
anys 50, l’aposta per l’ús
de la violència amb uns
objectius emancipadors
mai no va desaparèixer
del tot al llarg del
franquisme*

–
les lluites d’emancipació nacional i antidictatorials, així com per la proliferació de comunismes dissidents–, l’aposta per l’ús de la violència amb uns objectius emancipadors va tornar a prendre força. De fet, al llarg de la dictadura, mai no havia desaparegut del tot.

Una dècada sense armes?

La consolidació del franquisme a partir de finals dels anys 40 i principis dels

50 va coincidir amb la pèrdua de vigor del maquis que l'havia combatut des de la immediata postguerra. Malgrat la pràctica desaparició de la guerrilla antifranquista, però, durant els quaranta anys d'existència de la dictadura, sempre hi va haver homes i dones disposades a combatre-la amb les armes.

Dins l'àmbit de l'anarcosindicalisme, tot i l'abandó de la guerrilla per part del sector ortodox de la CNT des de 1951, l'impuls d'un grup de militants va fer que, a finals de la dècada, s'aprovés un "dictamen secret" per donar suport al grup de Quico Sabatè. Igualment, en el marc de la reunificació entre les dues tendències del moviment, al Congrés de Llemotges de 1961, es va crear Defensa Interior, un organisme encarregat de renovar l'activisme armat des d'una perspectiva anarcosindicalista i que va estar al darrere de la col·locació d'alguns artefactes explosius al llarg de 1962.

Aquells mateixos anys, fruit del fracàs de les convocatòries de vaga general de 1958 i 1959, també el Frente de Liberación Popular (el *Felipe*) va debatre la creació de fronts guerrillers a la península, així com la possibilitat de dur a terme un desembarcament com el del *Granma* a Cuba. L'organització fins i tot va arribar a fer una compra d'armament, però, progressivament, va anar abandonant la perspectiva guerrillera i donant més importància a la mobilització de masses i l'acció sindical.

Finalment, encara una altra organització, el DRIL (de caràcter anti-feixista, tant antifranquista com antisalazarista), va intentar aprofundir en la lluita armada durant els anys 60. Va ser especialment sonat l'assalt del vaixell portuguès *Santa Maria*, el gener de 1961. Una mica abans, l'organització havia fet esclatar alguns artefactes explosius en territori espanyol. Una d'aquestes bombes, col·locada el 27 de juny de 1960 a Sant Sebastià, va provocar la mort d'una nena un dia després, acció que diversos mitjans de comunicació espanyols han volgut atribuir—de manera malintencionada— a ETA.

L'emergència de la pràctica armada

Precisament l'organització armada basca va ser la següent a prendre el camí de les armes. La campanya d'activisme armat protagonitzada per ETA des de 1967—que va culminar el 1968 amb la mort del militant de l'organització Txabi Etxebarrieta i de dos policies— va inaugurar un període en què l'ús de la violència es va generalitzar entre sectors minoritaris, però cada cop més estesos, de l'antifranquisme. El següent que va fer el pas cap a la lluita armada va ser el FRAP, sigla creada pel PCE(m-l) que va adquirir protagonisme a partir de la mort d'un agent policial durant una manifestació convocada l'1 de maig de 1973 a Madrid. Ja el 1975, després dels afusellaments del mes de setembre i en un context d'increment de la violència

ETA va atemptar contra el president del govern Luis Carrero Blanco el 20 de desembre de 1973

—tant repressiva com insurgent—, els GRAPO, pantalla del PCE(r), van irrompre matant quatre policies el dia 1 d'octubre.

Altres organitzacions més petites també van exercir la pràctica armada durant els últims anys del franquisme. De fet, les accions armades com els assalts a entitats bancàries no eren estranyes en el si de l'esquerra revolucionària. La trajectòria del PCE(i) entre finals dels 60 i principis dels 70 exemplifica a la perfecció aquesta evolució. En alguns casos, l'exercici de la violència va provocar conseqüències no desitjades, com la mort del cònsol francès a Saragossa arran de l'incendi provocat a l'edifici del consolat pel Colectivo Hoz y Martillo en protesta contra les mesures aplicades per

Les experiències autònomes dels anys 70 entroncaven amb la tradició del sindicalisme revolucionari de principis del segle XX, que partia de la classe obrera com a subjecte polític

França contra les refugiades basques. La lluita armada també es va abraçar des de l'independentisme català: va ser el cas del FAC (responsable de la mort d'un guàrdia civil a causa d'una deflagració el març de 1971) i, més endavant, del nucli anomenat *la casa*, batejat com a EPOCA per la policia (que va provocar la mort d'un policia el setembre de 1975, la de l'empresari Josep Maria Bultó el maig de 1977 i, el gener de 1978, la de l'excalde fran-

quista de Barcelona Joaquim Viola). Finalment, a Galícia, la UPG va fer el salt a la lluita armada entre 1974 i 1975, amb el tràgic resultat de la mort del militant Moncho Reboiras, cosit a trets per la policia l'agost de 1975.

L'autonomia obrera

Amb un pes relativament menor—però gens menyspreable— dins de tot aquest conjunt de sigles, a partir de principis dels 70, també hi va haver alguns grups que van plantejar l'ús de la violència des d'una perspectiva antiautoritària, partint dels postulats de l'autonomia obrera. Es tractava d'un enfocament que intentava allunyar-se de les formulacions leninistes, maoistes o trotskistes que imperaven en la majoria d'organitzacions d'esquerra radical i que va tenir les seves primeres expressions polítiques ja als anys 60.

Arran de les lluites entre el FOC i el PSUC pel control de les coordinadores de Comissions Obreres entre 1967 i 1969, va aflorar una autocrítica—per tant, efectuada des de dins— a les formes organitzatives de les Comissions, expressada des dels pàgines de la revista *¿Qué hacer?* Del grup de militants que animaven aquest butlletí, en van sorgir dues formes organitzatives gairebé paral·leles: els Círculos de Formació de Cuadros, dedicats a l'autoformació de les treballadores i a la reflexió teòrica, i les Plataformes de Comissions Obreres. Amb tot, una crisi interna va portar els Círculos, que havien funcionat entre 1969 i 1970, a l'atomització. Va ser d'una de les branques d'aquesta ruptura que, cap a principis de 1971, van néixer els GOA, nuclis que va

mantenir la flama de la reivindicació de l'autonomia del moviment obrer respecte a partits i avantguardes sindicals. Però aquest col·lectiu no va tardar a entrar en una nova crisi interna, que va dur, primer, a l'abandó dels GOA per part d'un grup de militants i, finalment, a la dissolució definitiva, cap a mitjan 1973. Dos elements principals van intervenir en la ruptura: d'una banda, el debat sobre algunes accions violentes dutes a terme i, de l'altra, les tensions entre l'ànima més espontaneïsta, partidària del funcionament autònom de cada un dels grups que integraven els GOA, i la partidària de l'existència d'un òrgan de coordinació.

Totes aquestes experiències entroncaven amb la tradició del sindicalisme revolucionari de principis del segle XX, que partia de la classe obrera—i no de la ciutadania, com les teories liberals, ni de la nació, com els feixismes— com a subjecte polític. La formulació de Lagardelle ho resumeix prou bé: "El sindicalisme és *extraparlamentari*: ignora el ciutadà, només coneix el productor". En el nostre entorn més immediat, el sindicalisme revolucionari va tenir la CNT com a principal expressió. Però si aquesta estava fonamentada bàsicament en els postulats anarcosindicalistes, als anys 70, en canvi, la principal font teòrica de la qual van beure les formulacions pròpies de l'autonomia obrera van ser els marxismes heterodoxos. Així, per exemple, entre els textos divulgats pels GOA a través del projecte de l'Editorial Obrera Clandestina, n'hi havia de Mandel, Pannekoek, Castoriadis, Gilles Dauvé o Ugo Fedeli. En qual-

sevol cas, tant el sindicalisme revolucionari de principis de segle com l'autonomia obrera dels anys 70 compartien –i aquesta era la seva principal potencialitat– l'aposta per la *praxi* com a punt de trobada de tradicions ideològiques que podien beure de fonts diferents, però que tenien un element en comú: el rebuig a l'avantguardisme, a la delegació i a les formes organitzatives verticals.

EI MIL-GAC

Dins l'espai polític de l'autonomia obrera, el MIL-GAC ha estat, de bon tros, el grup que ha suscitat més interès, si bé la seva militància i activisme no van ser més importants que els d'altres col·lectius d'aquest mateix àmbit. Aquesta repercussió s'ha degut, sobretot, a les morts de Puig Antich i d'Oriol Solé i Sugranyes (aquest últim, abatut per la Guàrdia Civil quan estava a punt de creuar la frontera amb França, després de la fuga de la presó de Segòvia organitzada per ETA-pm l'abril de 1976). Però l'atenció mediàtica suscitada pel MIL també ha tingut a veure amb la publicitat que el grup a donava les accions, així com la seva espectacularitat, que va fer que, periòdicament, se'n comencés a parlar com "la banda de les Sten" (per la marca dels subfusells que feien servir). En aquest aspecte, el MIL-GAC va constituir l'antítesi de l'OLLA, grup que, com que no reivindicava les pròpies accions, va poder eludir millor la repressió.

El MIL-GAC va néixer inspirat en els corrents revolucionaris marxistes heterodoxos i de matriu *antiautoritària*, fruit de la confluència entre un nucli de militants de Barcelona (format per Santi Soler Amigó i Ignasi Solé i Sugranyes, antics membres d'Acció Comunista), un segon nucli assentat a Toulouse (les principals figures del qual eren Jann-Marc Rouillan i Jean-Claude Torres, procedents del grup Vive la Commune, d'influències llibertàries i situacionistes) i, per últim, Oriol Solé i Sugranyes (també establert a Toulouse). La col·laboració inicial entre aquests dos últims grups va donar lloc al *1000* –després MIL *1000*–, coincidint amb la vaga de la Harry Walker a Barcelona (desembre de 1970-febrer de 1971), a la qual pretenien donar suport. No va ser fins a la primavera de 1972 que es va adoptar la denominació MIL-GAC.

La majoria d'accions armades del grup es van dur a terme des de l'estiu-tardor d'aquell any i fins al març de 1973. Aquests assalts –"expropiacions bancàries"– eren teoritzats com a "agitació armada", definida com una "concepció proletària" de la violència revolucionària, en contraposició a la "lluita armada", considerada una "concepció petitburgesa" practicada per grups "militaristes". Així mateix, Santi Soler i Ignasi Solé van defensar el concepte d'autonomia, que propugnava una nova relació entre *massa* i *avantguarda*, però diferenciat de l'es-

pontaneisme. L'agost de 1973, el MIL-GAC va acordar dissoldre's com a tal a causa de la constatació que s'havia convertit en un grup més i de les tensions provocades per la convivència sota un mateix sostre organitzatiu de la pràctica armada i el projecte editorial i de biblioteca (Ediciones Mayo 37), àmbits que, a partir de llavors, es van independitzar, si bé no van tenir una vida gaire més llarga.

Més enllà del MIL-GAC

Tot i que molt menys coneguts, aquells mateixos anys, els grups autònoms –o grups autònoms revolucionaris, batejats com a OLLA per la policia– segurament van ser més actius que el MIL-GAC. Des de la tardor de 1972 i fins al 1974, moment en què van ser pràc-

L'exercici de la pràctica armada partint dels postulats de l'autonomia obrera va deixar un gran problema pendent de resoldre: la conjugació de l'ús de la violència amb l'horitzontalitat

- ticament desarticulats, aquests grups van protagonitzar desenes d'accions (*expropiacions* i atacs contra comissaries i monuments), però sense reivindicar-les. La voluntat d'evitar la repercussió pública es devia –entre altres factors– al fet que, a diferència del MIL-GAC, els grups autònoms estaven formats principalment per militants que treballaven i que, per tant, havien d'extremar les mesures de seguretat. En aquest aspecte, l'OLLA constitueix una experiència especialment remarcable, per la compaginació entre activitat laboral i militància armada, que fugia de la figura de l'alliberada.

Amb unes característiques similars, a finals de 1973, a França, va aparèixer una coordinació de grups autònoms, nascuda de la solidaritat amb els militants del MIL-GAC que havien estat detinguts, espai que va rebre el nom de

El MIL-GAC es va inspirar en els corrents revolucionaris marxistes heterodoxos i de matriu antiautoritària

GARI. Actius durant el 1974, els GARI i els GAI (aquestes últimes sigles, adoptades en algunes accions no assumides col·lectivament per tots els grups) van dur a terme diversos atemptats, així com assalts a entitats bancàries, principalment en territori francès. Una de les seves accions més espectaculars va ser el segrest del director del Banc de Bilbao a París, Àngel Baltasar Suárez, el 3 de maig de 1974 (alliberat al cap de dinou dies, després del pagament d'un rescat). Tot i que els GARI, com a tals, es van dissoldre l'agost d'aquell mateix any, diversos dels grups que els integraven van continuar actius.

Per últim, es pot fer esment –encara d'una altra experiència més efímera, però situada també dins l'espai de l'autonomia obrera. Es tracta del Grupo de Autodefensa Ruiz Villalba (nom que recordava un treballador mort per la policia l'octubre de 1971). Sorgit a la SEAT, el grup partia de la necessitat de fer front a la repressió per mitjà d'accions de violència contra el capital. Anys més tard, un altre petit grup, anomenat ERAT, va prendre, en certa manera, el testimoni d'aquesta experiència.

Violència 'versus' horitzontalitat

Contemplat en conjunt, l'exercici de la pràctica armada sota el franquisme partint dels postulats de l'autonomia obrera va deixar un gran problema pendent de resoldre: la conjugació de l'ús de la violència amb l'horitzontalitat. Com que atreia directament la repressió, l'activisme armat es va mostrar massa sovint incompatible amb la pràctica assembleària i l'aprofundiment en les dinàmiques de democràcia directa. Les tensions generades en el si del MIL-GAC fruit d'aquesta incompatibilitat en són un clar exemple. I no casualment, aquest mateix factor també va ser present –en major o menor mesura– en la crisi que va portar els GOA a la dissolució.

Si bé en alguns casos es va intentar evitar aquest problema mirant de restar tota publicitat a les accions dutes a

terme, això provocava una manca de connexió amb la població i la impossibilitat d'anar més enllà del propi cercle militant. Aquesta, de fet, va ser una problemàtica general derivada de l'ús de la violència per part de l'antifranquisme. Malgrat que sota una dictadura guanyava legitimitat, la pràctica armada mai no va aconseguir suscitar tot el suport que hauria necessitat per no acabar adoptant una dinàmica divergent amb la mobilització social, com en bona mesura va passar. L'explosió protestatària de 1976, amb Franco ja enterrat però la dictadura encara ben viva, va posar en relleu definitivament aquesta discordança.

Sigles

CNT: Confederación Nacional del Trabajo
 DRIL: Directorio Revolucionario Ibérico de Liberación
 EPOCA: Ejército Popular Català
 ERAT: Ejército Revolucionario de Ayuda a los Trabajadores
 ETA: Euskadi ta Askatasuna
 ETA-pm: ETA-políticomilitar
 FAC: Front d'Alliberament Català
 FRAP: Frente Revolucionario Antifascista y Patriota
 GAI: Grupos Autónomos de Intervención
 GARI: Grupos de Acción Revolucionaria Internacionalista
 GOA: Grupos Obreros Autónomos
 GRAPD: Grupos Revolucionarios Antifascistas Primero de Octubre
 MIL-GAC: Movimiento Ibérico de Liberación - Grupos Autónomos de Combate
 OLLA: Organización de Lluita Armada
 PCE(i): Partido Comunista de España (internacional)
 PCE(m-l): Partido Comunista de España (marxista-leninista)
 PCE(r): Partido Comunista de España (reconstituído)
 UPG: Unión do Povo Galego

Thierry Borde: “Els mitjans comunitaris s’han d’unir respectant la seva diversitat”

Thierry Borde és membre fundador de Médias Citoyens, una xarxa de mitjans comunitaris de la demarcació francesa de Rhône-Alpes que agrupa un centenar de ràdios, televisions, publicacions i webs. Borde destaca el paper crucial que ha jugat l’eclosió d’Internet a l’hora de fer créixer el nombre de mitjans d’aquest tipus i també el fet que poden ser una eina de desenvolupament extraordinari gràcies a les seves aplicacions col·laboratives i participatives. Des de Médias Citoyens, treballa per tirar endavant un projecte de web comú de tots els mitjans col·laboratius i per enfortir la seva incidència en la societat.

Gemma Garcia
entrevista@directa.cat

Què són els mitjans comunitaris?

El terme pot semblar redundat. Si ens referim a la definició i la vocació original de la premsa, tots els mitjans són comunitaris, ja que participen del bon funcionament de la democràcia. Médias Citoyens és el nom que hem posat a la nostra xarxa perquè tots els mitjans que en formem part tenim la particularitat de desenvolupar un altra relació amb la ciutadania. Generalment, som mitjans associatius, impulsats per grups de persones que desitgem fer una altra informació diferent respecte dels mitjans comercials. Desenvolupem accions d’educació popular, ja que els mitjans també poden ser una eina per a l’aprenentatge de la ciutadania i donar veu als *sense veu*. Hi ha diaris, ràdios en FM, televisió per Internet i mitjans digitals que, al mateix temps, són hereus de la premsa alternativa contestatària i els mitjans comunitaris de construcció social. Són instruments de lligam social entre els habitants, de desenvolupament democràtic als territoris i, alhora, mitjans lliures i independents, generadors d’una informació lliure d’imperatius comercials i publicitaris. Són els refugis i les eines de tots els moviments socials.

Hi ha tres sectors mediàtics: els mitjans privats i comercials, els públics o institucionals i els mitjans comunitaris. Cal reivindicar l’espai per a la societat als mitjans institucionals o hem de continuar construint els nostres mitjans?

Els dos són necessaris i complementaris. Hem de desenvolupar els nostres mitjans per aconseguir més presència de la societat als altres mitjans. Els nostres mitjans comunitaris produeixen una informació d’actualitat que interessa als mitjans tradicionals. Durant la primavera àrab, per exemple, els grans mitjans estaven a l’aguait de tot el que podien aportar els diferents fluxos d’informació, especialment les xarxes socials. Un altre exemple: a França, des de 1981, les ràdios associatives locals poden difondre continguts locals a través de l’FM, estan subvencionades per l’Estat. Cobreixen les escenes culturals i musicals locals, les visibilitzen i permeten que els artistes es projectin als grans mitjans nacionals institucionals o comercials. Crec que aquests tres sectors poden ser complementaris i equilibrats. Amb tot, cal repartir millor els recursos entre aquests tres sectors i regular encara més les pràctiques de molts mitjans de comunicació que pen-

“Cal reinventar el periodisme perquè recuperi la seva vocació inicial: ser un instrument de la democràcia”

sen que el seus continguts només serveixen per completar receptes publicitàries. Cal reinventar el periodisme perquè recuperi la seva vocació inicial: ser un instrument de la democràcia. I és mitjançant el desenvolupament dels nostres propis mitjans que podem fer-ho!

Quina és la regulació específica dels mitjans ciutadans a la regió Rhône-Alpes i a França en general? Estan protegits?

Les ràdios associatives estan reconegudes per una llei específica com a “ràdios de comunicació social i de proximitat”. Ocupen un 20% de l’FM francesa i estan subvencionades per l’Estat. La resta de mitjans ciutadans i associatius estan subjectes a les mateixes normes que els altres mitjans de comunicació. No hi ha canals reservats per a les televisions associatives ni cap ajuda específica per als diaris comunitaris. En aquest sentit, estan protegits –com qualsevol altre mitjà– pel dret a la llibertat de premsa i la llibertat d’expressió. D’altra banda, es tracta

d’associacions i, per tant, estan subjectes a la llei de 1901 que regula el dret dels ciutadans a formar associacions. La situació especial de les ràdios comunitàries va néixer el 1981, després d’anys de lluita de les ràdios pirates a la dècada de 1970, quan l’Estat tenia el monopoli de la radiodifusió. L’any 1981, François Mitterrand va alliberar l’FM i, més tard, va crear l’estatut de les ràdios comunitàries com a eines d’animació dels territoris. Actualment, mitjançant Médias Citoyens, reivindicuem que l’Estat reconegui la particularitat dels mitjans ciutadans: són d’interès i cal suport financer per a les activitats de servei públic que duem a terme als nostres territoris. Crec que és una necessitat democràtica: cal que tothom tingui la possibilitat de tenir mitjans d’expressió ciutadana.

Segons la teva opinió, quins són els criteris que segueixen els mitjans ciutadans per seleccionar els esdeveniments que mereixen ser d’actualitat i què els diferencia d’altres mitjans de comunicació?

Per descomptat, cada mitjà té la seva línia editorial, tot i que hi ha característiques comunes: interessar-se per allò que té sentit per a les persones i la societat, però que no tracten a fons els grans mitjans. Els exemples inclouen els temes d’ecologia, com ara la gestió de l’aigua, l’agricultura, l’alimentació, els transgènics, l’energia nuclear...

FOTOGRAFIA:
Gemma Garcia

També poden parlar dels barris populars, que les televisions presenten com si fossin jungles urbanes, mentre que els nostres mitjans hi fan un treball constant gràcies a moltes persones destacades... També hi ha temes de cultura: els nostres mitjans de comunicació estan oberts a totes les tendències artístiques que la premsa especialitzada passa per alt. O les cultures regionals: els nostres mitjans són els únics que realment obren les seves ones o pàgines a les llengües regionals... La solidaritat internacional és un altre

“La dinàmica popular per al desenvolupament de nous mitjans de comunicació és cada cop més gran”

exemple de tractament diferenciat respecte de la premsa convencional, que només s'interessa per l'aspecte sensacional de l'assistència humanitària prestada en situacions molt greus. Ens centrem més en totes aquelles persones que estan treballant per desenvolupar el Nord i el Sud mitjançant un intercanvi real, un veritable treball de cooperació mútua. D'altra banda, la majoria dels mitjans del nostre sector no estan necessàriament lligats a l'actualitat de l'esdeveniment, a diferència de la tendència majorità-

ria. Reivindiquem el dret de dedicar temps a processar les notícies en profunditat. Però també volem ser reactius, com quan hi ha una mobilització social, ja que normalment nosaltres en som la veu.

A Colòmbia, defineixen els mitjans ciutadans com a “petits, pobres i pocs”. Els fa por arribar a ser grans i importants?

Hi ha diverses respostes a això: en primer lloc, els nostres mitjans de comunicació són majoritàriament locals, no tenen vocació d'esdevenir més grans que els seus territoris. Llavors, crec que l'arribada dels mitjans digitals marca la fi de l'edat dels mitjans de comunicació de masses tal com els coneixem avui dia. Per tant, no és necessàriament un model a seguir. En general, els nostres mitjans de comunicació són petits perquè són pobres. Són pobres perquè fan molt poca publicitat i viuen, principalment, de donacions, alguns beneficis i, sobretot, depenen d'una gran quantitat de voluntariat. Però el voluntariat també és la riquesa de les nostres associacions: alguns mitjans de comunicació, especialment les emissores de ràdio comunitàries, tenen més de 100 productors voluntaris. En l'àmbit local, encara que no són els més llegits, vistos i escoltats, alguns mitjans alternatius són grans, ja que reuneixen les persones a l'entorn de la vida del seu territori. Però si parlem de

grandària, la millor manera que els mitjans ciutadans es facin grans és reagrupant-se. Aquest és un dels motius de la creació de Médiás Citojens: donar visibilitat mundial als mitjans locals o de la comunitat. No es tracta de fusionar-nos, sinó d'unir-nos tot respectant la diversitat i l'especificitat editorial de cadascú.

Hi ha riscos per als mitjans públics, però quines són les oportunitats en el context de crisi econòmica actual?

En temps de crisi, l'administració redueix dràsticament les subvencions a les associacions. Hem d'adaptar-nos. No obstant això, hi ha diversos factors que ens permeten ser optimistes. En primer lloc, els mitjans ciutadans són més útils en temps de crisi. Precisament en un context de crisi econòmica, a les conques mineres de Lorena, als anys 70, van néixer les primeres ràdios associatives, que, més tard, s'acabarien convertint en ràdios comunitàries. Són vectors d'expressió de les persones, fòrums populars on es creuen la contestació social i les noves idees i propostes alternatives. Igual que l'economia, els mitjans de comunicació s'haurien de transformar i començar a fun-

“Els mitjans comunitaris són els refugis i les eines de tots els moviments socials”

cionar de manera saludable, és a dir, fent que l'exercici del periodisme estigui al servei de l'interès general i no de les finances. Durant molt temps, els nostres mitjans de comunicació han practicat una economia diferent, han estat espais privilegiats de la transformació social i econòmica de les nostres societats. Finalment, en paral·lel a la crisi, hi ha una altra oportunitat per als mitjans ciutadans: les noves tecnologies.

Quin és l'estat de salut dels mitjans ciutadans a la demarcació de Rhône-Alps?

Igual que a la resta de França, els manquen recursos financers. No obstant això, el panorama dels mitjans ciutadans continua creixent i, actualment, compta amb més d'un centenar de mitjans repartits pels vuit departaments de la regió. Hi ha pocs diners, però la dinàmica popular per al desenvolupament de nous mitjans de comunicació és cada vegada més gran. Aquesta presa de consciència dels ciutadans és un signe de bona salut.

Construint independència tecnològica

Les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) ocupen un paper central en la nostra vida. Trucades de mòbil, SMS o WhatsApps ens prenen temps i atenció al llarg del dia. Però, malauradament, totes aquestes eines no són sempre el que semblen. Més enllà de les seves funcionalitats, ens preguntem què passa quan les fem servir? El volum de negoci associat a les TIC creix i l'acumulació de dades personals que fan empreses com Google, Facebook o Twitter també. El guany en comunicativitat i immediatesa compensa la delegació de la nostra intimitat a grans capitals que la gestionen sense cap garantia de privacitat?

Julia Mestieri
quadernsdillacrua@directa.cat

Un percentatge molt alt de les noves tecnologies tenen funcionalitats *ocultes* o *no publicades* i, en alguns casos, acceptades tàcitament per les usuàries a través de l'acord de llicència. Aquestes funcionalitats poden ser molt diverses, però destaca especialment l'acumulació de dades personals i l'espionatge. Les dades que enviem amb tot tipus d'aplicacions i que emmagatzemem als nostres dispositius són guardades sistemàticament per empreses proveïdores i intermediàries, per exemple, converses de xat i vídeo. Aquesta funcionalitat és el resultat d'un llarg procés d'idealització de la tecnologia, a través del qual ens hem acabat relacionant amb els nostres dispositius com si fossin quelcom màgic. D'aquesta manera, no ens hem de preocupar de com funcionen. En aquest context, cal assenyalar, també, que les comunicacions que s'estableixen a través d'aquestes TIC habitualment no són segures. Quan parlem de seguretat, ens referim al fet que, davant d'una conversa privada (xat, vídeo, telèfon, correu electrònic...), una tercera persona mal intencionada que hi vulgui accedir per veure o manipular la informació ho pugui fer. És lògic que no siguin segures, ja que la majoria d'usuàries no ens preocupem de la manera com s'envia aquesta informació i confiem en la nostra proveïdora. Un cop delegada la privacitat a una tercera persona, la privacitat i la seguretat no són una necessitat.

Una oposició amb trajectòria

Aquestes qüestions són tan antigues com les ciències de la computació i, ja des dels seus inicis, existeixen alter-

natives. El 1984, sorgeix el projecte GNU, amb l'objectiu de desenvolupar un programari (*software*) que respongués als interessos finals de les usuàries –i no als de les fabricants i les empreses– respectant quatre llibertats bàsiques. Aquest projecte va ser el que, posteriorment, va donar lloc al moviment del programari lliure. GNU va apostar per construir una alternativa completa al programari existent i, fins avui, hi continua treballant amb un èxit molt notable. Actualment, disposem de programari lliure per gran part dels usos quotidians de les TIC, però és cert que no per tots els àmbits. De moment, tampoc no arriba plenament a altres tecnologies més recents com els mòbils i els dispositius portables.

Les dades que enviem amb tot tipus d'aplicacions i que emmagatzemem als nostres dispositius són guardades sistemàticament per les empreses proveïdores

Les quatre llibertats que va plantejar el moviment del programari lliure durant la dècada dels 80 continuen sent totalment vigents. No obstant això, d'aleshores ençà, hem viscut un canvi de paradigma, hem passat de fer servir ordinadors de manera relativament aïllada a estar en connexió permanent a través d'Internet, wifi i 3G. És per això que, ara, a més, cal plantejar-se quines dades enviem i, sobretot, per on passen abans d'arribar a la destinació, ja que poden ser vistes, manipulades i emmagatzemades a cadascun dels llocs per on passen. Cal valorar

Presentació comercial de Nokia a Abu Dhabi el 22 d'octubre de 2013

Ben Job

si les enviem a través d'eines que podem controlar, coneixem i mereixen la nostra confiança. I, tant en un cas com en l'altre, hem de poder adoptar les mesures que considerem adients per protegir les dades com, per exemple, enviar-les de manera xifrada. Aconseguir aquestes possibilitats és assolir independència tecnològica.

Per exemple, l'estructura de Skype –en què només es pot emetre a través de la seva infraestructura de comunicacions– és radicalment diferent que el correu electrònic, on qualsevol (i molts moviments socials així ho han fet) pot construir la seva infraestructura. De la mateixa manera, també és radicalment diferent en el sentit que, amb Skype, no podem triar si volem xifrar la comunicació perquè, en cas de veure-la, algú que no sigui la destinatària no la pugui llegir.

Troband alternatives

En aquesta línia, el projecte més robust històricament ha estat el correu electrònic. Dissenyat al marge de la visió de negoci actual, el seu plantejament permet que, igual que Google crea el seu servei de correu electrònic, qualsevol moviment social ho pugui fer amb un mínim d'infraestructura. Així doncs, és relativament senzill construir espais d'independència tecnològica per usar el correu electrònic; podem trobar exemples de proximitat com *marstupi* i *moviments.net* en l'àmbit català, o *nodo50* en l'àmbit estatal.

Per contra, en altres àmbits de la comunicació social, les alternatives sempre han anat endarrerides, tot i que després han superat les seves predecessores. Dos

exemples significatius i similars són la missatgeria instantània i les xarxes socials. Davant la massificació de la funcionalitat, en el primer cas amb MSN Messenger i en el segon amb Facebook i Twitter, es desenvolupen i prenen força dues alternatives des de la perspectiva de la independència tecnològica. La primera és el protocol *jabber* (reanomenat a XMPP), que permet construir xarxes indepen-

El projecte GNU volia desenvolupar un programari que respongués als interessos de les usuàries i no als de les empreses fabricants

dents de missatgeria instantània, amb una gran diversitat de clients lliures per a múltiples plataformes. En el segon cas, l'alternativa que sorgeix des dels moviments socials és el protocol Ostatus i el projecte Lorea com a alternativa de xarxa social i el projecte *identi.ca* com a alternativa al *microblogging* (Twitter), que permeten crear diverses xarxes socials interconnectades entre si. Així doncs, es poden crear nous nodes de manera autònoma, sense dependre d'un node central.

Tecnologia mòbil

L'aparició de la tecnologia mòbil reobre aquest cicle. Els sistemes dominants, iPhone i Android, no es poden considerar alternatives vàlides, tot i que

Android incorpori elements que formalment es consideren programari lliure. Comença a haver-hi alternatives incipients com FirefoxOS, que ja es comença a comercialitzar, tot i que encara li queda camí per recórrer. També sembla que, en el camp de les aplicacions d'ús massiu, les alternatives encara han d'arribar, com palesa l'exemple del WhatsApp, que sembla no tenir competència. L'aparició de Telegram comença a obrir el camí, però aquesta aplicació no és del tot lliure ni segura, si bé és una millora respecte al

WhatsApp. En l'àmbit de la comunicació segura via text al mòbil, sí que són alternatives reals les aplicacions TextSecure (per missatge) i ChatSecure (per xat), malgrat tenir un funcionament diferent de Whatsapp i Telegram.

Un debat impostergable

La constatació d'aquests cicles fa que ens vegem obligades a tornar a l'origen. Moltes d'aquestes innovacions no responen a una necessitat social ni resolen problemes prèviament existents. És la mateixa dinàmica del desenvolupament del capitalisme de la informació que treballa per generar-nos les necessitats que resolen les seves aplicacions. Així doncs, és tant rellevant plantejar-nos quines alternatives podem tenir o podem construir com quin ritme de noves necessitats i noves dinàmiques socials estem disposades a acceptar. El ritme amb què incorporarem noves necessitats en l'àmbit de les TIC és vertiginós i la tendència prevista és que es continuï accelerant. No es tracta de defensar una oposició sistemàtica i antitecnològica, sinó una postura crítica que ens permeti fer un judici raonat abans de continuar transformant la nostra dinàmica social.

El FirefoxOS comença a aparèixer com un sistema operatiu de programari lliure per a tecnologia mòbil

Més enllà d'aquest debat, dels substituïts més o menys bons d'allò que el gran capital prepara per a nosaltres, ens hem de plantejar una pregunta clau: quan aconseguim canviar les relacions socials del capitalisme per avançar cap a una societat més justa, quines TIC voldrem?

Un debat obert que cal abordar des dels moviments socials. D'entrada, seria interessant descartar les postures antitecnològiques, ja que moltes d'aquestes eines milloren objectivament la nostra qualitat de vida, però hem de perseguir l'objectiu d'aconseguir despendre'ns de les que no volem. Amb tot, pensar que ens apropiarem col·lectivament de tota la infraestructura que ara tenen les grans empreses per tenir, per exemple, privacitat en les nostres comunicacions no és una solució.

Les quatre llibertats del programari lliure

El programari lliure promou la llibertat de les usuàries per executar, copiar, distribuir, estudiar, canviar i millorar el programari. Concretament, fa referència a quatre tipus de llibertat per a usuàries de programari:

Libertat 0: La llibertat d'executar el programa per a qualsevol propòsit.

Libertat 1: La llibertat d'estudiar com treballa el programa i adaptar-lo a les necessitats pròpies. L'accés al codi font és una condició prèvia.

Libertat 2: La llibertat de redistribuir còpies per poder ajudar les nostres veïnes.

Libertat 3: La llibertat de millorar el programa i alliberar les nostres millores al públic perquè tota la comunitat se'n pugui beneficiar. L'accés al codi font també és una condició prèvia.

Tot i això, avui, les quatre llibertats del programari lliure no són suficients per als serveis que consumim en web o aplicacions de mòbil. Els anomenats serveis al núvol agrupen diverses pràctiques que ens fan perdre autonomia i control sobre la nostra privacitat en l'ús de les TIC. Aquest fet es veu agreujat per les aplicacions del mòbil que consumim associades a productes de serveis web.

•info: www.ves.cat/ja2n

Aplicacions segures

GNU/Linux:

Ens ajuda a fer servir el nostre ordinador amb programari lliure que ens permet controlar la nostra privacitat. Hi ha un ventall molt ampli de distribucions disponibles com Debian i Ubuntu.

Thunderbird + enigma:

Thunderbird és un programa que ens permet consultar i enviar correus electrònics i, gràcies al *plugin* enigma, ens permet xifrar i signar els correus.

XMPP + OTR:

XMPP és un protocol de missatgeria instantània per xatejar tant des del PC com des del mòbil. La majoria de clients lliures ens permeten xifrar els nostres xats gràcies al protocol de xifrat OTR, de manera que podem mantenir la nostra privacitat.

•info:

www.debian.cat
www.ubuntu.cat
www.mozilla.org/thunderbird
www.enigma.net

Protesta contra l'espionatge massiu a Washington el 26 d'octubre de 2013

Jonathan Ernst

Vel nupcial

FOTOGRAFIA: Pau Barrena

Tercer premi del World Press Photo d'enguany en la categoria de retrats observats

Sota el vel nupcial cerca la intimitat. Un vel que la portarà a ser més observada. Instants d'angoixa abans de ser portada al seu niu d'amor. Acord entre famílies. Ella espera; ell vindrà; elles preparen; ells celebren. El sol cau i els festejos comencen. Ella, absent. Els patriarques i els seus descendents gaudeixen de les més exquisides cuines de dia festiu. La família de la núvia empaqueta les seves pertinences. Ella marxarà. Els homes ballant amb les millors gales, tot presumint de tendències. A l'interior, les dones, oblidant el *hijab*, es repton entre elles en una competició de ball. La sensualitat fa embogir els moviments. Canten i somriuen al ritme de la música fent que la festa d'ells sigui d'allò més ensopida. Ella, absent. Ell arriba amb el seu seguici nupcial. Botzines, cànctics i banda sonora l'acompanyen. Ha vingut a buscar allò que sembla el seu regal. Tapada per a ell. És hora de marxar. No obliden

el somier ni el matalàs. Quan ella marxa, ho fa amb tot. Ens acomiadem del xai que ha portat com a signe d'entesa entre les dues famílies, és la tradició. És una autèntica festa per al petit barri d'Afanour, als afores de Tinghir, al sud-est del Marroc. Terra amaziga, maltractada pel règim de Hassan II i mig oblidada pel seu fill, tot i que, actualment, ja es permet parlar unes hores en amazic a l'escola, no sigui cas que, entre altres repressions, broti el sentiment de la primavera del canvi, com als països veïns. Ella, absent. Els nuvis tancats dins del cotxe. Ens trobem ja davant la que serà la seva nova llar mentre els convidats canten. Moment inquietant. Ja fa més d'una hora que resten a l'espera. Finalment, surten del vehicle i encapçalen el seguici fins a la poltrona nupcial. Són marit i muller. Ella, absent.

Pau Barrena

RODA EL MÓN

14-15

Batalla fratricida dins l'oposició veneçolana per definir l'estratègia i el lideratge de la Mesa de la Unidad Democràtica

16

Uganda endureix, encara més, la llei contra l'homosexualitat i estableix condemnes de cadena perpètua en determinats casos

BÒSNIA-HERCEGOVINA // RECLAMEN REVERTIR ELS PROCESSOS DE PRIVATITZACIÓ I DIMISSIONS ALS CANTONS DE LA FEDERACIÓ

Bòsnia s'aixeca contra la corrupció

Ariana Nalda, Carles Palacio i Sara Blázquez
Sarajevo / Barcelona

@ArianaNalda, @CarlesPalacio, @SaraBlazquez

De sis grups de treball, només n'hi ha un coordinat per un home; la resta són coordinats per dones. Treballen la relació amb els mitjans de comunicació, la cobertura legal de manifestants detingudes, la coordinació amb assemblees d'altres ciutats de Bòsnia-Hercegovina o la logística de les manifestacions i de la mateixa assemblea. Periòdicament, gairebé 800 persones es reuneixen en un poliesportiu de Sarajevo per estendre les protestes que van esclatar a Tuzla durant els primers dies de febrer a altres ciutats del país. "Tuzla és la quarta ciutat de Bòsnia i té una forta tradició obrera, sindical i de moviments socials", diu Alfredo Sasso, doctorand en Història dels Balcans a la UAB. Aquest fet, combinat amb els intents de privatització de les empreses més històriques de la zona i la mala gestió que les ha portat a la fallida, les especulacions i el mal ús del poder públic, ha estat un factor fonamental per impulsar les protestes del que alguns ja ha començat a anomenar la "primavera bosniana".

Moltes de les persones mobilitzades tenen entre 50 i 60 anys i viuen de les pensions

"Va ser la clàssica protesta de la classe obrera que treballava sense seguretat social", diu Zdravo Grebo, intel·lectual i impulsor de les protestes estudiantils de 1969 a Sarajevo. "Protesten contra la corrupció i contra el tancament de fàbriques", afegeix. Segons Sasso, però, també hi ha una explicació política de l'esclat de la protesta: "Tuzla és una ciutat progressista, amb l'únic govern no nacionalista, comunista". La paradoxa, segons diu, és que les protestes es dirigeixen contra aquest partit i la

seva mala gestió del procés de privatització de les empreses. "Bòsnia és l'exemple de les privatitzacions fracassades controlades per partits nacionalistes", comenta Sasso.

A Tuzla, les peticions de les treballadores que es manifesten són molt concretes. Reclamen fer marxa enrere en els processos de privatització, dimissions als cantons de la Federació de Bòsnia-Hercegovina i la substitució d'aquests ens per un govern tècnic. "Pot semblar una paradoxa que reclamin una mena de tecnocràcia, però el que es demana és un govern ciutadà; és una petició temporal", diu Sasso. Per les manifestants, els cantons -semblants a les diputacions catalanes- són un àmbit administratiu inútil, "és el lloc preferit pel repartiment del poder i el primer que van assaltar els manifestants el 7 de febrer".

Un dels reptes principals de l'assemblea del 17 de febrer a Sarajevo era eliminar els seus que rep la classe política tot i no ocupar el càrrec. "Aquesta llei només es pot canviar a nivell de la federació; estem treballant per tenir una bona coordinació amb la resta d'assemblees per portar la petició a l'àmbit federal i que el govern ho envii al Parlament i es canviï el més aviat possible", deia una de les membres de l'assemblea.

El ple va acordar deixar obert l'accés als mitjans de comunicació, organitzar només protestes pacífiques, reclamar un sis-

tema de reciclatge de residus i la reducció dels ingressos de la classe política, que rep sous fins a sis vegades superiors al salari mitjà (que és de poc més de 400 euros). Les membres de l'assemblea també van debatre sobre la corrupció a la sanitat i la manca de moral dins la comunitat acadèmica, ja que algunes de les presents van denunciar abusos contra estudiants per part de professors.

"A les manifestacions, no hi ha tanta gent com als plens, però l'objectiu és que l'assemblea adquireixi el llegat de la protesta", diu Emir Djiki, president de la junta directiva de Transparency International Bosnia i Hercegovina. "Les protestes continuaran

Un manifestant escenifica l'opressió i les dificultats de la vida diària posant-se una soga al coll durant una concentració a Sarajevo/ARI

fins que el primer ministre plegui perquè la majoria de competències les té el govern federal". Moltes de les persones mobilitzades tenen entre 50 i 60 anys i viuen de les pensions, "gent indignada incapaç de viure més temps així", diu Djiki. "Pensem que, amb l'increment de transparència del govern, podríem estalviar entre 50 i 100 milions l'any, diners que es podrien utilitzar pel desenvolupament de l'economia, per les pensions i pels serveis socials. Crec que ho podem aconseguir", afegeix Djiki.

Tot i que Sarajevo no té el mateix pòsit sindical que Tuzla, hi ha crescut "un brot de desesperació". "Aquestes protestes són la prova que ens permetrà veure què s'aconsegueix construir. Bòsnia parteix d'un nivell zero d'activisme i moviments socials de base i m'atreviria a dir que té l'Estat més complicat d'Europa i del món", diu Sasso. Segons ell, perquè les propostes tirin endavant, cal que les mobilitzacions es traslladin, també, a la República de Sèrbia: "El govern és més centralitzat i controla els mitjans de comunicació. Hi ha una estigmatització de les protestes i una repressió molt fortes".

Les mobilitzacions han espantat el poder i han fet caure diversos governs cantonals

"Cada any electoral es diu que són les pitjors eleccions després de la guerra". Enguany -les votacions se celebren a l'octubre-, és la primera vegada que el poder veu amenaçat el control social, segons Sasso. Però, per què, després de vint anys, esclata la mobilització? Segons l'expert, "era inevitable; la situació social del país feia molt de temps que era d'una precarietat total, amb l'afegit d'una classe política molt irresponsable i amb molts privilegis". Hi ha qui diu que, darrere les mobilitzacions, hi ha Fahrudin Radon, ministre de Seguretat i empresari influent, considerat una promesa de la política bosniana i, sovint, comparat amb Berlusconi. "Jo no crec que ell hagi impulsat les protestes, però segur que en serà el més beneficiat a les eleccions", diu Sasso, que assegura que aquest podria ser un dels efectes indesitjats de la mobilització.

Potser encara és d'hora per avaluar de manera realista què està passant a Bòsnia i quins efectes tindrà, però el que ja és un fet és que les assemblees que s'han organitzat a diverses ciutats han impulsat la democràcia directa, han espantat el poder i, fins i tot, han fet caure alguns governs cantonals. ◀

Votació a mà alçada durant una assemblea popular a Sarajevo / CARLES PALACIO

AMÈRICA LLATINA // LES PROTESTES DELS GRUPS OPOSITORS DERIVEN EN INCIDENTS VIOLENTS

Veneçuela: es reactiva l'agenda colpista?

Jordi Salvia
Barcelona

@jordisalvia

Un sector de l'oposició veneçolana, liderat per Leopoldo López (del partit Voluntat Popular), la diputada Maria Codina (de l'associació Súmate) i part del moviment estudiantil d'oposició, ha revifat, els últims dies, les anomenades *guarimbas*, una forma de protesta que consisteix a col·locar barricades als carrers i incendiar neumàtics o algun element que aconseguixi obstaculitzar la circulació de vehicles. Aquest tipus de protesta s'ha estès principalment en alguns barris residencials de Caracas i alguns dels municipis governats per l'oposició veneçolana.

Leopoldo López, del partit Voluntat Popular, és recordat per la seva participació en el cop d'estat de 2002

Les protestes van començar el 12 de febrer, quan una marxa d'estudiants (majoritàriament d'universitats privades) promoguda per López i Corina va acabar amb incidents després que una part de les manifestants decidís anar cap al palau presidencial de Miraflores (on no van arribar) i, durant el camí, ataqués violentament la seu de la Fiscalia General de la República.

Durant els incidents d'aquell dia, dues persones van caure mortes i diverses persones van resultar ferides per arma de

foc. Els morts eren Bassil Alejandro Dóna Acosta, de 24 anys i estudiant de la Universitat privada Alejandro d'Humboldt de Caracas, i Juan Montoya *Juancho*, de 51 anys, dirigent veïnal del popular barri de Caracas 23 de Enero. Segons les investigacions pericials, aquests dos homes van morir amb quinze minuts de diferència i víctimes de la mateixa arma de foc.

Arran d'aquests incidents i per ordre d'un tribunal, pocs dies després, l'opositor Leopoldo López va ser detingut com a promotor de la marxa. Per la seva banda, el govern va destituir el director del Servei Bolivarià d'Intel·ligència Nacional (Sebin) per haver desobeït una ordre directa d'aquartermament i va entregar diversos agents del cos a la justícia per haver disparat durant els incidents. El president veneçolà, Nicolás Maduro, s'ha mostrat contundent davant els fets: "No penso permetre que cap de les parts porti armes de foc a les manifestacions i, si es demostra que algun agent del Sebin va ferir alguna persona... que sigui empresonat".

EL TÀNDEM LÓPEZ-CODINA

Leopoldo López, que va ser cap de campanya de l'opositor Henrique Capriles, procedeix d'una família benestant de Veneçuela i va cursar els seus estudis d'economia i administració pública als EUA, al Kenyon College i a la Universitat de Harvard. Des de l'any 1996 fins a l'arribada al poder d'Hugo Chávez, el 1999, va treballar com a analista i assessor econòmic a Petrolis de Veneçuela (PDVSA). També ha exercit de docent a la Universitat Catòlica Andrés Bello. És un dels fundadors del partit Primero Jus-

ticia, que va abandonar l'any 2006. Actualment, és el primer secretari del partit Voluntat Popular. En l'àmbit internacional, ha cultivat una estreta relació amb l'expresident colombià Álvaro Uribe. A Veneçuela, és recordat per la seva participació en el cop d'estat de 2002, quan era alcalde del municipi de Chacao, i per dirigir personalment la violenta detenció il·legal del ministre de l'Interior.

López s'ha buscat una sòcia ben relacionada internacionalment, Maria Corina. Filla d'un important empresari veneçolà de l'acer, està graduada en enginyeria industrial per la Universitat Catòlica Andrés Bello i es va graduar en el Programa de líders mundials en polítiques públiques de la Universitat de Yale dels Estats Units. És cofundadora de l'associació civil Súmate i diputada de la Mesa de la Unidad Democràtica (MUD) a l'Assemblea Nacional de Veneçuela des de 2011. Corina manté una relació molt

Protestes estudiantils a Caracas el 19 de febrer / CARLOS GARCIA RAWLINS

Leopoldo López s'entrega a la Guàrdia Nacional a Caracas el 18 de febrer / ALEJANDRO CEGARRA

estreta amb la fundació FAES i habitualment participa a les seves escoles de formació (a la darrera escola de la FAES, hi va assistir acompanyada del també diputat de la MUD Julio Borges i de Yon Goicoechea, exlíder de l'oposició estudiantil i premi Milton Friedman 2008). A més de la seva relació amb la FAES, està molt ben relacionada amb l'International Republican Institute (IRI), fet que, l'any 2005, li va permetre ser rebuda pel president dels EUA del moment, George Bush, al despatx oval de la Casa Blanca. Corina es va postular com a candidata a les primàries de la MUD per ser cap de llista a les eleccions presidencials amb una campanya que defensava un pla de govern al voltant de la teoria de l'anomenat *capitalisme popular*.

EL CAÏNISME DINS LA MUD

L'oposició veneçolana, agrupada a la MUD, tenia moltes esperances dipositades en la mort d'Hugo Chávez perquè havia calculat que això li permetria recuperar el poder a través de les urnes, però no va ser així. A les eleccions presidencials que es van celebrar després de la mort del *comandante*, el candidat de la MUD, Henrique Capriles, va perdre davant el successor de Chávez, Nicolás Maduro,

ecofestes
Solucions ecològiques per a les teves festes!!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

La conversa entre el general i l'assessor també alertava que la ultradreta estava disposada a assassinar Leopoldo López per culpar el govern de la seva mort. Aquest fet va prendre força quan la família de López van contactar amb el govern per alertar dels moviments sospitosos que es produïen davant de casa seva els dies que el líder de la MUD va estar desaparegut. Finalment, el 18 de febrer, es va lliurar a les autoritats per declarar davant d'un tribunal. López va ser custodiat per les forces de l'ordre i, en tot moment, acompanyat pel president de l'Assemblea Nacional de Veneçuela, Diosdado Cabello, que es va fer responsable de la seva seguretat. L'endemà de la detenció, l'esposa de López va agrair al govern, des de les càmeres de la CNN, l'atenció que havia prestat al seu marit davant les greus amenaces de mort.

"PROPAGANDA DE GUERRA"

Més enllà de les *guarimbas* d'estudiants, aquests dies, diversos grups descontrolats s'han dedicat a atacar instal·lacions i vehicles del govern -alguna seu del PSUV i algunes cooperatives- i a assetjar la televisió pública Venezolana de Televisión, entre altres coses. Els incidents han deixat un balanç de vuit morts i centenars de persones ferides, però, lluny de ser generalitzats, s'han concentrat a disset municipis (dels 335 que té Veneçuela) governats per l'oposició.

Dins l'oposició, es viu una batalla fratricida per definir l'estratègia de la MUD i el seu lideratge

Aquests focus, però, han estat amplificats per un seguit de televisions internacionals, motiu pel qual el govern de Nicolás Maduro ha emprès accions contra alguns canals. És el cas de la televisió colombiana NTN24 -el govern va ordenar retirar-ne l'emissió per cable acusant-la d'estar vinculada a l'expresident colombià Álvaro Uribe i d'estar distorsionant la imatge del país- i de la CNN, a la qual el govern veneçolà ha obert un expedient administratiu i ha amenaçat d'expulsar del país per fer "propaganda de guerra". Aquests dies, la CNN ha estat emetent una programació especial, sota el títol *Three protests, three countries*,

per un estret marge de l'1,49% dels vots. Però el que realment ha fet saltar les alarmes de l'oposició han estat les eleccions municipals del 8 de desembre, on el Gran Polo Patriòtic (GPP), que agrupa tots els partits que donen suport al govern boliviarià, va aconseguir un 48,69% dels vots i 242 alcaldies, davant el 39,34% dels vots de la MUD, que només va guanyar 75 alcaldies. Aquests resultats han disparat les tensions en el si de l'oposició, on els sectors més ultradretans semblen disposats a reactivar l'agenda colpista.

La publicació, el 17 de febrer, d'una conversa telefònica entre un general retirat i un assessor de la MUD a la televisió pública nacional va evidenciar que, dins l'oposició, es viu una batalla fratricida entre Leopoldo López, Henrique Capriles i Antonio Ledezma (alcalde metropolità de Caracas) per definir l'estratègia de la MUD i el seu lideratge. La conversa també revelava que alguns sectors de l'oposició tenien plans per perpetrar accions de desestabilització del país amb l'objectiu de forçar la renúncia de Nicolás Maduro i també que Leopoldo López havia aconseguit recollir una suma de diners molt important, amb els quals reclutava mercenaris per provocar incidents.

Sota l'etiqueta #SOS-Venezuela, s'han difós per les xarxes socials nombroses fotografies d'incidents ocorreguts arreu del món fent-les passar per imatges de Veneçuela. De dalt a baix: imatges de protestes al Brasil, rostre del jove basc torturat per la Guàrdia Civil Unai Romano i una imatge de la Via Catalana

en què posava els incidents de Veneçuela al mateix nivell que els d'Ucraïna i Tailàndia. D'altra banda, a través de les xarxes socials, s'ha disparat una gran campanya de manipulació per denunciar la suposada repressió que patia el moviment estudiantil per part dels cossos i les forces de seguretat de l'Estat. Des del dia que van començar els incidents, s'han difós imatges d'incidents ocorreguts arreu del món fent-les passar per imatges de Veneçuela

sota l'etiqueta #SOSVenezuela. Fotografies de la repressió dels carabinieri de Xile contra les protestes estudiantils, escenes de la repressió exercida per l'exèrcit durant la revolta contra Mubàrak a Egipte, la imatge del jove basc torturat per la Guàrdia Civil Unai Romano o, fins i tot, una imatge de la Via Catalana que es volia fer passar per una cadena humana a l'Estat de Táchira han estat àmpliament difoses a través de Twitter. ◀

ecologistes en acció

300 grups lluitant per un món sostenible i just

apunta't a l'ecologisme social

ecologistesenaccio.org/catalunya

ÀFRICA // LA LEGISLACIÓ APROVADA EL 24 DE FEBRER PREVEU CONDEMNES DE CADENA PERPÈTUA EN DETERMINATS CASOS

Uganda endureix, encara més, la llei contra l'homosexualitat

Marc Font
Kampala (Uganda)
@marcfontribas

Evitar l'ús del transport públic pel temor de ser reconeguts i córrer el risc de ser insultats o, fins i tot, agredits físicament. Caminar amb tensió pels carrers de Kampala i girar-se constantment per comprovar si algú els segueix. No avisar amb gaire antelació de l'indret on seran a cada moment. John Wambere i Denis Wambala viuen amb por. La raó és que són homosexuals i el seu activisme en defensa dels drets de les persones LGTBI a Uganda els ha posat al punt de mira d'una societat en què l'homofòbia guanya terreny, fomentada per l'ultraconservadorisme de les desenes de congregacions religioses que hi ha -moltes provinents dels EUA- i per una classe política que la utilitza per desviar l'atenció de la seva gestió incompetent en àmbits com l'economia, la sanitat o l'educació.

L'aprovació, el 24 de febrer, de la llei contra l'homosexualitat accentua la discriminació social i legal que ja patia la comunitat LGTBI a Uganda i preveu, en determinats casos, condemnes de cadena perpètua. Deu dies abans de rubricar la nova llei, el president del país, Yoweri Museveni, ja va anunciar a membres del seu partit, el Moviment de Resistència Nacional, que signaria la normativa, que va rebre el suport del Parlament el desembre de 2013. La llei que estava vigent fins ara prové de l'època colonial i ja considerava un delictes les relacions entre persones del mateix sexe.

Museveni va decidir sancionar la legislació després de rebre l'informe

d'un grup de científics on es conclou que l'homosexualitat "no és genètica ni una malaltia", sinó "simplement un comportament anormal que és après a través de les experiències de la vida". El treball, que ha rebut una allau de crítiques a nivell internacional, afegeix: "Aquesta pràctica necessita regular-se i legislar-se com qualsevol altre comportament humà, sobretot per protegir els més vulnerables".

La llei prohibeix la promoció de l'homosexualitat i il·legalitza les organitzacions LGTBI

La nova regulació es va començar a tramitar l'any 2009 i, inicialment, contemplava fixar la pena de mort com a condemna per als homosexuals "amb agreujants", entre els quals hi hauria els "reincidents", però finalment manté la cadena perpètua com a pena màxima. La llei prohibeix la promoció de l'homosexualitat, de manera que les organitzacions que defensen els drets de la comunitat LGTBI seran il·legals i també serà un delictes condemnat amb presó no delatar els gais a les autoritats.

BATALLA ALS TRIBUNALS

La Societat de Dret d'Uganda, la Comissió Ugandesa de Drets Humans i la Fundació per a la Iniciativa de Drets Humans asseguren que el projecte de llei és inconstitucional perquè vulnera l'article 29 de la carta magna del país, que estableix unes fortes garanties per a les llibertats d'expressió, de consciència i de creença.

Això portarà diverses organitzacions a plantejar una batalla al tribunal superior d'Uganda per impedir que la normativa entri en vigor. El rebuig al paquet legislatiu homòfob també ha arribat de l'exterior. En aquest sentit, les crítiques del president dels Estats Units, Barack Obama, han estat les més comentades al país. Obama va apuntar que la llei complicaria la seva "valiosa relació amb Uganda". Els EUA són el donant d'ajuda més important al país africà -amb 400 milions de dòlars anuals- i Washington i Kampala mantenen una estreta aliança militar des de fa més d'una dècada.

Uganda no és una excepció a l'Àfrica. Segons l'informe d'Amnistia Internacional (AI) *Convertint l'amor en un crim* -publicat el juny de 2013-, l'homosexualitat és un delictes a 38 països del continent i, en alguns casos, com Mauritània, Somàlia o el Sudan, pot suposar la pena de mort. El gener d'enguany, el president de Nigèria, Goodluck Jonathan, va donar el vistiplau a una llei que fixa condemnes de fins a catorze anys de presó i prohibeix el matrimoni entre persones

Denis Wamala
/ MARC FONT

del mateix sexe i la pertinença a grups que defensen els drets i la igualtat dels homosexuals. I fa només uns dies, Yahya Jammeh, president de Gàmbia -país on la pràctica també està castigada amb fins a catorze anys de presó-, va declarar: "Lluitarem contra aquests paràsits anomenats gais de la mateixa manera que estem lluitant contra els mosquits que causen la malària".

Tant John Wambere com Denis Wamala reconeixen que la seva condició d'activistes ha fet augmentar la discriminació que pateixen. El primer és propietari d'una agència de viatges molt centrada a Kampala i, des que va començar a defensar els drets dels homosexuals, ha perdut clientela. També ha estat arrestat en dues ocasions, després que el denunciessin per ser gai. Wamala va rebre amenaces de mort dels amics d'infància i, durant uns anys, va ser rebutjat per la seva família després de va donar a conèixer la seva orientació sexual a la universitat. Tot i la por amb què viuen i la sensació que la nova llei pot facilitar les agressions i les pallisses al col·lectiu LGTBI, de moment, no contempen deixar Uganda, conscients que la seva lluita per canviar la mentalitat d'una societat majoritàriament homòfoba és a llarg termini. "Simplement volem poder dir que també som ugandesos, que som normals i que no tenim cap problema. Res més", conclou John Wambere. Un somni que, ara mateix, sembla lluny. Molt lluny. ◀

John Wambere / M. F.

in limbo

27 de febrer al 2 de març
caure i volar - ovni 2014
videos projeccions i arxius

4F Barcelona morta * Comunitat Africana explotació i autoqestió
Antibiografies: sense sostre a Barcelona
Detroit Zona Autònoma * Fall & Winter Sòm
Natura. Marinaleda #Sisepuede
Terrorismo de Autor

observatori de video no identificat
www.desorg.org

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
C/ Montalegre, 3
www.cccb.org

entrada lliure - horaris: 19.30h - 23h

EXPRESSIONS

/ LOURDES LAO

“Mirem que l'entitat sigui petita i que el projecte sigui reivindicatiu i solidari”

Fa més de deu anys que l'associació **Pigme@s Revoltos@s** organitza festivals per donar suport a diferents lluites i causes reivindicatives. El proper 15 de març, sota el lema 'Pigme@s revoltos@s & cia. estem cremats!', dediquen el festival a la plataforma antiincineració de Montcada i Reixac, **Montcada Aire Net**, que necessita suport econòmic per poder tirar endavant el judici contra l'empresa cementera Lafarge. Entrevistem **Manuel Rodríguez**, un dels membres del col·lectiu **Pigme@s Revoltos@s**.

Anna Pujol Reig

@putxiputxis

hem fet per entitats del barri, però també per altres de la resta de Barcelona, de Ripollet... Ens hem mogut força.

Quina o quines creus que són les temàtiques que destacades d'aquests tretze festivals que heu organitzat?

Personalment, una de les causes que em va agradar més va ser el festival per l'Escola Pública El Martinet de Ripollet, una escola d'educació lliure i pública -concepte que mai no ha estat gaire lligat, ja que n'hi ha poques. Aquesta proposta ens va agradar moltíssim, per això vam dedicar el festival de 2010 a aquesta causa, que va donar peu a que es parlés molt de com aplicar aquestes metodologies de l'ensenyament a una escola pública. El 2002, sota el lema *No te FIES*, el festival va donar suport a la lluita contra el règim carcerari FIES i per la dignitat de les persones preses que es trobaven en aquesta situació. I el 2009, per exemple, amb el nom *Enterrat en vida*, vam organitzar el festival per ajudar una associació petita que lluitava pel dret de morir dignament, per una nova llei que permetés decidir a la persona malalta.

Una pregunta per curiositat, d'on ve aquest nom?

Perquè, en general, tots els membres de l'associació som molt baixets -rondem el metre seixanta- i som molt *revoltos@s*. Tot i que, a vegades, també ens diem *Pigme@s revoltos@s* amb company perquè tenim companys amb qui ens ajuntem de tant en tant que no són tant baixets... ◀

Què o qui són les i els **Pigme@s Revoltos@s**?

Som un grup d'amics del barri de la Prosperitat de Barcelona que, arran de la desgràcia que va causar l'huracà *Mitch* a l'Amèrica Central el 99, vam fer un acte solidari per recaptar diners. Aleshores, vam pensar que cada any podríem muntar un festival per recaptar diners per a causes solidàries i, després del primer, també volíem que aquesta causa tingués un component reivindicatiu. El nucli de gent que organitzem el festival som prop de vuit persones, però, el dia del concert, totes les associacions del barri i molts veïns també hi col·laboren i, llavors, podem arribar a la quarantena.

A quines entitats o associacions doneu suport?

Solen ser organitzacions petites perquè no recaptem grans quantitats de diners i, a més, la funció d'altaveu tampoc no serviria de res, per exemple, si organitzéssim un festival per la Creu Roja, ja que ells ja tenen els seus mitjans i canals. Per això mirem que l'entitat sigui petita, que el projecte sigui rei-

vindicatiu i solidari i que els vagi bé el suport econòmic, tot i que l'objectiu, sobretot, és donar a conèixer la problemàtica social.

Com escolliu les causes?

El mes de setembre o octubre ens reunim per escollir a quina associació i per quin tema social organitzarem el festival. Llavors, uns mesos abans, ens comencem a reunir més assiduament per poder-lo muntar. Per sort, som gent molt diversa i tenim força contactes amb grups i alguna distribuïdora. De fet, els grups que toquen acostumen a ser grups que comencen, així també els serveix com a plataforma de difusió. Les bandes poden ser tant del barri com de fora. També comptem amb músics que van tocar fa molts anys, però que continuen molt implicats en el projecte. És el cas de Daniel Higiénico, amb qui podem comptar pràcticament cada any, com aquest 2014.

Quin tipus de festival organitzeu?

El festival s'ha convertit, des de fa molts anys, en un esdeveniment que inclou tres parts: una xerrada, una exposició i el concert. L'objectiu de la xerrada és, sobretot,

fer difusió, que serveixi d'altaveu del col·lectiu i la lluita a qui van dirigits els diners; al concert, tots els grups hi col·laboren de manera desinteressada i cada any en van venint més. Aquests festivals sempre s'han fet a l'Ateneu de Nou Barris, que ens cedeix la sala de manera gratuïta. Un altre factor molt important són les persones voluntàries que ens ajuden el dia del concert. Solen ser una trentena cada any, cosa que fa que el festival cada cop sigui més gran.

La base del festival és ajudar econòmicament les associacions?

Aconsegüim la part econòmica, que per nosaltres és important, però no només això perquè tot el que es fa serveix per donar a conèixer la problemàtica i l'associació al gran públic, gràcies a tot el festival.

Sempre us moueu en l'àmbit territorial del barri de la Prosperitat?

Sempre fem el concert a l'Ateneu de Nou Barris i les xerrades al Casal de Barri de la Prosperitat o al Centre d'Estudis de Virrei i Amat. Tot i això, les temàtiques poden ser molt diverses i, de vegades, si que ho

Presentació de la campanya veïnal Judici a la cementera el 16 de febrer / JOAN LINUX

Pigme@s revoltos@s & cia. estem cremats! A favor de la plataforma antiincineració de Montcada i Reixac, Montcada Aire Net. Dissabte 15 de març, **concert** a les 21h. a l'Ateneu de Nou Barris. Dijous 20 de març, **xerrada** a les 20h. a càrrec de la plataforma i expertes en medi ambient i salut, al Casal de Barri de la Prosperitat. **Exposició** temàtica del 17 al 30 de març al Casal de Barri. #Judicialacimentera — #15Mtancalafarge judicialacimentera.wordpress.com

La desobediència, protagonista del Protesta

Del 21 al 27 d'abril, Vic acollirà la segona edició del festival de curtmetratges de crítica social i mediambiental Protesta, dedicat a la desobediència civil. El concurs es combinarà amb una setmana d'activitats a diversos espais de la ciutat i també a Manlleu i Torelló, que inclouen activitats infantils, taules rodones, projeccions, xerrades, música en directe i espectacles. El termini per presentar treballs audiovisuals s'acaba el 16 de març.

Sara Blázquez
@SaraBlazquez

Vint-i-cinc anys després que el moviment antimilitarista fos el gran impulsor de la desobediència civil, el festival de curtmetratges de crítica social i mediambiental Protesta de Vic li ha volgut retre un homenatge i ha convertit la desobediència en el fil conductor de la seva segona edició. "Creiem que és la temàtica del 2014. Abans, el concepte de desobediència civil podia semblar radical, però, ara, s'està normalitzant. La PAH, per exemple, va fer que servís per aconseguir certs objectius", explica Laura Arau, una de les impulsores del festival. "Si és un festival de crítica social, les temàtiques que abordi cada any han de tenir coherència amb el que està passant a la societat en aquell moment", afegeix.

El festival combina el concurs de curtmetratges amb activitats que s'allargaran durant tota una setmana

El Festival Protesta, que es farà a diversos espais de Vic, Manlleu i Torelló entre el 21 i el 27 d'abril, no es vol limitar a explicar què és la desobediència civil a través de treballs documentals, sinó que vol anar una mica més enllà, "explicar històries que mostrin què hi ha darrere la desobediència civil, anar a rascar", diu Arau. "Moltes vegades -continua- darrere una acció de desobediència civil, hi ha d'haver un grup de persones que li donin suport o s'han de fer caixes de resistència o hi ha d'haver xarxes de suport mutu. Es coneix menys l'organització real que hi ha darrere".

És per això que combina el concurs de curtmetratges amb activitats que s'allargaran durant tota una setmana: projecció de documentals, música en directe, exposicions, xerrades, taules rodones i activitats infantils. El termini per pre-

Foto de família del Protesta 2013 / ARXIU FESTIVAL PROTESTA

sentar treballs audiovisuals al concurs s'acaba el 16 de març.

Una de les novetats més importants d'aquesta segona edició és l'ampliació de col·lectius socials i d'espais col·laboradors del festival. Mentre l'any passat es va concentrar tot en un espai i un dia, l'edició d'enguany es proposa el repte de generar complicitats amb diferents organitzacions i entitats i allargarà el festival una setmana. Alguns dels espais que acolliran part de la programació a Vic són la Jazz Cava, el Fòrum de Debats, la taverna social La Nyàmera i l'Escola d'Art; i a Manlleu, Can Puget. "De la mateixa manera que no vam voler centralitzar el festival a Barcelona, tampoc el volem centralitzar a Vic. Com més obert sigui, més gent hi participarà", assegura Arau.

L'organització d'enguany també ha teixit col·laboracions amb mitjans de comunicació "anomenats alternatius o lliures", perquè "l'essència del festival va molt vinculada a aquest tipus de mitjans i la desobediència civil és una temàtica que moltes vegades només cobreixen ells". Precisament, aquest serà el tema d'una de les taules rodones programades. L'altra taula rodona girarà al voltant

d'un aspecte concret de la desobediència que encara s'ha de concretar. Podria ser la insubmissió fiscal o la militar. També s'han creat aliances a nivell de ciutat amb el Consell de Cooperació de Vic, la PAH Osona, Vic Dones o l'Assemblea de Drets Socials.

"Les temàtiques que abordem han de tenir coherència amb el que està passant a la societat en aquell moment"

"El nostre objectiu és la transformació social, volem aportar alguna cosa més que la reflexió a què conviden els documentals. Ho farem de contingut", exposa Arau. Al final de totes les activitats, es projectaran alguns dels curtmetratges finalistes i els vots recollits durant tota la setmana decidiran quin és el premi del públic, valorat amb 500 euros. L'últim dia, es projectaran dues tongades dels treballs finalistes i, durant la final, només es veuran els guanyadors.

El jurat d'aquesta segona edició decidirà quin és el millor treball audiovisual

documental i el millor de ficció, tots dos valorats amb 1.000 euros. "Quan fas un documental, sobretot si és de crítica social, tens poc marge per presentar-lo a festivals. Sovint no tens els diners per poder dedicar temps a fer-lo, encara que sigui un curtmetratge. Creiem que els diners del premi es reinvertiran en un altre documental que tingui la mateixa línia", diuen les organitzadores. Les persones que guanyin destinaran el 25% del valor del premi a una ONG o una entitat social.

Enguany, el Protesta també ha apostat per la internacionalització. "Comencem des de zero i sabem que és difícil, però, de moment, ja ens han arribat curts de l'Iran, l'Afganistan, l'Índia, Anglaterra o l'Argentina, entre altres països", diu Àngel Amargant, un altre dels impulsors del concurs, que assegura que han rebut més de 200 curts. I és que, per primera vegada, el Festival Protesta utilitza plataformes que es dediquen a enviar treballs audiovisuals a festivals d'arreu del món, com *Up to fest*. "D'aquesta manera, tenim la possibilitat de rebre més treballs i de projectar documentals que potser no arribarien a la població catalana", exposa Amargant.

El primer desobedient

Protagonista del cartell d'aquesta segona edició del festival, Henry David Thoreau (1817-1862) serà present a Vic durant tota la setmana, virtualment i també físicament. L'escriptor, anarquista i filòsof nord-americà és considerat la primera persona que va practicar la desobediència civil. Precisament a l'obra *La Desobediència civil*, argumenta la idea d'una resistència individual vers un govern massa sovint injust. Va fer contribucions importants a la història natural i a la filosofia i va plantar les bases de l'ecologisme i de la teoria del decreixement d'avui dia. La seva filosofia de resistència no violenta va influenciar el pensament i les accions de Tolstoi, Gandhi o Luther King.

Roda de premsa de l'edició de 2013 / ARXIU FESTIVAL PROTESTA

El jurat també aportarà una visió internacional al festival. Unai Aranzadi - documentalista basc que viu a Suècia i és autor de documentals de temàtica molt crítica com *Colòmbia invisible* - i Peter Joseph -director nord-americà de la trilogia *Zeitgeist*, uns documentals que han batut tots els rècords de difusió amb més de 50 milions de visites a Youtube- seran dos dels membres del jurat a distància. Com explica Amargant, "estaran connectats amb el festival de manera virtual i votaran com qualsevol altre membre del jurat". Aranzadi i Joseph compartiran la tasca de jurat amb l'arquitecta i impulsora del Parlament ciutadà Itziar González, el jutge Santiago Vidal, el crític de cinema Blai Morell, l'economista Miren Etxezarreta, el periodista Carles Solà i l'advocat vigatà Antoni Iborra, "una persona que participa a molts moviments socials i una tria que entenem com un homenatge a la seva feina". La voluntat de l'organització és aconseguir reunir un jurat amb perfils socials i persones que puguin valorar els treballs a nivell audiovisual i de guió. Per això, diu Amargant, "hi haurà persones vinculades a la universitat, al cinema i als moviments socials".

La programació d'aquesta edició inclou activitats familiars. El Petit Protesta dedicarà un dia a la mainada, es projectaran pel·lícules amb contingut social i un animador expert explicarà a les més petites què és la desobediència civil. "Moltes de les pel·lícules infantils que arriben a les cartelleres d'aquí són lamentables, però hi ha pel·lícules que són precioses

L'edició d'enguany es proposa el repte de generar complicitats amb diferents organitzacions i entitats

i amb un contingut social brutal", diu Amargant. Les projeccions es combinaran amb activitats relacionades amb el reciclatge, la consciència o la solidaritat.

A través de les activitats, també es planteja fer el treball previ a la creació d'un documental. "Una de les propostes que hi ha sobre la taula és que l'organització del Protesta s'involucri en la creació d'un documental cada any. Treballar amb un grup de persones interessades

en un motiu concret, donar-los les eines didàctiques i materials- i orientar-les per presentar el documental a la propera edició del Protesta. Això seria la involucració total, tancar el cercle", diuen Arau i Amargant.

Són moltes, les persones i les entitats que han practicat la desobediència civil per adquirir drets i llibertats, des de moviments actuals com la PAH o el 15-M fins a personatges històrics com Mahatma Gandhi, Martin Luther King, Nelson Mandela o Henry Thoreau. Aquest darrer és el protagonista del cartell del festival d'aquest any, que consta d'un retrat del que es considera el primer ciutadà de la història que va practicar la desobediència civil, el 1846, quan es va negar a pagar els impostos per mostrar la seva oposició a la guerra entre Mèxic i els Estats Units i a l'esclavitud. L'autor del cartell, guanyador del concurs de disseny gràfic amb la col·laboració de l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic, és Isaac Saucedo.

A Arau i Amargant, els agrada posar l'exemple de casos concrets de desobediència civil més actuals, com el de la insummissió bancària d'Enric Duran, la desobediència fiscal d'algunes empreses

o el debat als centres de salut amb la nova llei de l'avortament i l'assistència a persones migrants.

Tres persones de l'organització s'encarreguen de visionar totes les obres presentades, que no poden superar els trenta minuts de durada. També són elles les que seleccionaran els deu curtsmetratges finalistes. "Valorarem que el contingut social estigui ben tractat, l'estructura del guió i el nivell audiovisual o cinematogràfic", diuen. «

+info

Protesta. Festival de curtmetratges de crítica social i mediambiental Del 21 al 27 d'abril. Espai ETC de Vic i altres espais d'Osona www.festivalprotesta.cat

PUNTS DE VENDA DIRECTA

ABRERA
Papereria Abrera - Passeig de l'Estació, 21
BARCELONA - Ciutat Vella
Taller de Músics - Requesens, 3
Icària - Arc de Sant Cristòfol, 11-23
Xarxa Consum Solidari - Pl. Sant Agustí Vell, 15
El Loka - Cera, 1 bis
La Rosa de Foc - Joaquín Costa, 34
Logotopia - UB Raval, Dm. 10-18h
Quiosc Colom - Rambles
Quiosc Tallers - Rambles

BARCELONA - Eixample
Quiosc Manu - Napos Roselló
BARCELONA - Gràcia
Alderi - Meritx de la Rosa, 57
Cap i Cua - Torrent de l'Oliva, 89
Infospa - Plaça del Sol, 19
Talla - Verdi, 12
Papereria Cercles - Balen 201
Estanc - carrer Roselló amb carrer Castellanos
BARCELONA - Guinardó
Rocaquarda - Xurri 13
BARCELONA - Nou Barris
Ateneu Popular de 9 Barris - Portlligat, 11-15
Can Basté - Fabra i Puig, 274
En su tina - Badosa 17

BARCELONA - Sant Andreu
Bar La Lira - Coroleu, 16
Quiosc Comerç - Plaça Comerç
Quiosc Rambla - Fabra i Puig, 10
Ateneu Llibertari del Palomar - Coroleu, 82
BARCELONA - Sant Gervasi
Quiosc Punt i Coma - Guillem Tell, 29
Quiosc - República Argentina, 233
Quiosc - Tuset, 38
Llibreria Hernández - Passeig Reina Elisenda de Montcada 2
BARCELONA - Santis
Centre Social de Santis - Otonelles, 30
CGT - Ctra. d'Esplugues, 46
Terra d'Escudella - Premià, 20
Teleria Marxa - Riego, 16
Quiosc Cotxes - Santis, 79

Quiosc Francisco - Vilardell
Coop57 - Premià, 16
Koltion club - Rosend Arús, 9
BELLATERRA
Quiosc de Ciències de la Comunicació
BIENSA
Llibreria La Mafalda - Pl. Viladomat, 21
CALDES DE MONTBUI
Quiosc del Caprabó - Av. Pl. Margall, 183
Papereria Can Rosell - Av. Josep Fontcuberta, 118
CARDEDEU
Quiosc del Centre - Ctra. de Cánoves, 4
CORNELLA DE LLOBREGAT
CGT - Ctra. d'Esplugues, 46
Ateneu Popular - Jacint Guerrero, 8
ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Ubud - Joaquim Rosal, 22
Quiosc - J. Rosal amb Laureà miró

GAVA
Art Voltaic - Sant Joan, 1
GIRONA
Les Voltes - Plaça del V. 2
Quiosc - Plaça Catalunya
Logotopia - UDG. D. 10-18h.
GRANOLLERS
Llibreria La Gralla - Plaça dels Cabrits, 5
Andròmits - Miquel Ricomà, 57
EIRACÓ Ecologic - Roger de Flor, 86
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
Quiosc - Plaça del Repartidor
CSO Lastilla - Av. Vilafranca, 22
CIC - Mare de Deu de Montserrat, 10
Aula de Cultura de St. Josep - Av. Isabel de Colòmbia, 32

IGUALADA
Llibreria Cal Rabell - Santa Caterina, 17
LLEIDA
Llegim - Ptg. Capità Galt, 4
LLEIDA
Can Ramon - Babuada de la Trinitat 5
Espai Fonàtic - Pl. Margall, 26
MANRESA
Moés - Joc de la Pilota, 9
MARTORELL
Llibreria Miró - Francesc Santacana, 12
Llibreria Estel - Francesc Massana, 16
MATARÓ
Llibreria Doria - Puig, 9
MOLINS DE REI
Barba - Rafael Casanova, 45
PALMA DE MALLORCA
Llibreria - Església de Sta Eulàlia 11
EL PRAT DE LLOBREGAT
Llibreria Drac - Ferran Puig 38

RIPOLL
Gràfic Paper - Progrés 27 | Mossen Cinto Verdaguier, 14
Bar l'Obrador - Progrés 2
RIPOLLLET
El Local - Monturiol, 32
SABADELL
Can Capablanca - Comte Jofre 30
SANTA COLOMA DE GRAMENET
Aramateix - Montserrat 3
La Ribla - Sicília 57
Distivines - Sant Ramon, 22
SANT BOI DE LLOBREGAT
Bar Sense Nom - Pl. de les Preses, 3
Oxford - Ronda Sant Ramon, 113
SANT FELIU DE LLOBREGAT
Ateneu - Vidal i Ribas, 23
Teleria India - Jacint Verdaguier, 9

SANT JOAN DESPI
Kiosk Dot - Pg. Canal / Av. Barcelona
La Krepiera - Galdica, 8
SANT PIERRE DE NIQUES
Gabaldà - Plaça de la Font, 2
LA SEU D'URGELL
Llibreria La Llibreria - Sant D. 1
SITGES
Quiosc Can Jorret - Major, 8
TARRAGONA
CGT - Rambla Nova, 97-99, 2n
TARRAGONA
Llibreria Bufavents - Major, 23
Fem Cadena - Av. Barcelona, 81
TERRASSA
Terrassa Respon - Societat, 6
Ateneu Candela - Sant Gaetà, 73

VALÈNCIA
Café Tendur - Silvia Romeu, 16
Llibreria Sahri - Danzas, 5
Terra - Baró de Sant Petrí, 9
Sodegav - Camissers 8
VILAJACANS
Llibreria Els Nou Rals - Sant Joan, 19
VILAFRANCA DEL PENEDÈS
La Formal - Pines, 17
VILANOVA I LA GELTRÚ
Ateneu Vilanova - Plaça Llargu, 19

Ressona la veu d'Estellés

Vint anys després de la mort del poeta, han sorgit gran varietat d'espectacles que recorden la seua obra.

Pau Grau
@paugrauimira

El 2013, va fer vint anys de la mort del poeta Vicent Andrés Estellés (Burjassot, 1924 - València, 1993). Arreu del País Valencià, van aflorar els actes en homenatge a la seua memòria i el seu llegat, sota formes molt diverses: des de cerimònies institucionals fins a celebracions escolars. Però tal vegada el més interessant d'aquesta efemèride ha estat la collita d'espectacles musicals i escènics gràcies als quals la veu del poeta ha ressonat pertot arreu. Encara ressona.

Si hi ha una disciplina que hagi destacat en la recuperació de la memòria del poeta, ha estat la música

La Companyia de Teatre Micalet va encetar aquesta fèrtil collita anys abans de l'efemèride: el 2010, va estrenar *Poseu-me les ulleres*, un muntatge sobre la vida d'Estellés dirigit per Pep Tosar que combinava el teatre amb la música i la dansa en directe -a càrrec de la neta del poeta- i projeccions d'entrevistes a Estellés, interpretada per Miquel Gil i, més avant, per Carles Llinares. Amb dramaturgia del mateix Tosar i Evelyne Arévalo i interpretat per Pilar Almeria i Enric Juezas, *Poseu-me les ulleres* es va arribar a estrenar al Teatre Romea de Barcelona i va obtenir bons resultats de crítica i públic. També va ser objecte d'una pràctica ben habitual al País Valencià: la sala on es representava va patir actes vandàlics protagonitzats per part d'algun grup d'ultradreta.

Com sempre, impunes. Alguna prova més evident de la vigència dels versos d'Estellés?

Una segona proposta escènica és *El cor tot ple de grills*, a càrrec del grup castellonenc La Rabera Eclèctica, que també combina diferents disciplines sobre un esquelet de poesia. En paraules d'una de les responsables de la companyia, Susanna Sebastià, amb aquest espectacle, "l'espectador no només descobreix la vigència i l'actualitat dels seus poemes, sinó que troba la poesia de la quotidianitat, que fa un gran lirisme de les coses vulgars". *El cor tot ple de grills* s'està representant a diferents instituts de secundària i aviat s'estrenarà a Reus.

Però, si hi ha una disciplina que hagi destacat en la recuperació de la memòria del poeta, ha estat la música. Cantants i rapsodes han recuperat els versos d'Estellés i els han projectat en totes les dimensions gràcies a una floració excepcional d'espectacles i discs.

Pau Alabajos, juntament amb el pianista Francesc Gamón, han bastit un espectacle (i també un disc) basat en el poemari pòstum *Mural del País Valencià*. El mateix Alabajos ho explica tot dient: "Explica coses en primera persona del singular i en primera persona del plural, individualment i col·lectivament: parla de la transició democràtica, de la repressió franquista; parla de la seua por de la mort, parla retrospectivament de la seua vida, del seu llegat, del seu amor per Isabel Lorente, del seu amic Ovidi Montllor. Fa una mena de *road movie* a través de la geografia valenciana, molt en la línia del llibre *Canto general de Pablo Neruda*". *Mural del País Valencià* es presenta el 8 de març al Teatre Micalet de València i el 15 de març a l'Auditori de Barcelona, dins el festival Barnasants.

Per la seua banda, Albert Ortega (conegut artísticament com a Bertomeu) ha fet el disc *7 d'Estellés*, amb la voluntat d'acostar

l'obra del poeta a les generacions més joves: "El públic del disc pot trobar l'Estellés més proper a la vida i al País Valencià. En aquest recull de poemes, hi podem trobar el poeta que tots coneixem en *Assumiràs la veu...* i l'escriptor que va fer un poema a Enric Ortega (cantautor i fundador d'Al Tall), que publiquem 35 anys després". Els dies 26 i 28 de febrer, Bertomeu presenta el disc, amb l'espectacle *Estellés a cau d'orella*, a Barcelona, primer a la Biblioteca Sant Pau-Santa Creu i, després, a la Casa de València.

El disc '7 d'Estellés' de Bertomeu té com a objectiu acostar l'obra del poeta a les generacions més joves

El cantant del quintet d'*indie-rock* Arthur Caravan, Pau Miquel Soler, signa un disc en solitari anomenat *L'amor o la guerra*, també basat en els textos del *Mural del País Valencià*. El disc va aconseguir el Premi Ovidi Montllor al millor disc de cançó l'any 2013. L'autor el presenta com "una tria de poemes poc coneguts, però amb tònics estellesians d'allò més recognoscibles. Les cançons mostren un fort component eròtic, però també un compromís amb el país. Una visió d'Estellés a partir d'una mirada més calidoscòpica, que mescla musicalment l'experimentació, el folk i la música pop".

El cantautor Pau Alabajos i el pianista Francesc Gamón presenten un disc i un espectacle basats en el poemari pòstum d'Estellés 'Mural del País Valencià'

Encara hi ha més: el guitarrista i productor Borja Penalba ha format tàndem amb l'actor Francesc Anyó per crear *Estellés, de mà en mà*: "Un espectacle on perpetrem, diem, cantem, plorem i mengem Estellés. Intenem mostrar diferents vessants de la seua obra, des de la cruesa de la guerra i la postguerra fins a l'hedonisme a través del sexe o el menjar", explica Penalba, qui afegeix que el disc s'editarà a la primavera i que l'edició audiovisual de l'espectacle ja està en marxa. Se suma a la collita, el muntatge *Sis veus per al poeta*, en què sis dones dissenyen un muntatge que dona veu (femenina) als versos d'Estellés i es presenta com "un espectacle on els versos del poeta omplen el cant, el ball i el recitat, des del fandango, la malaguena, el batre, el bressol, el bolero, el romanç, la jota, l'havanera i el cant d'estil". Eva Dénia, Lola Ledesma, Maria Amparo Hurtado, Merxe Martínez, Patxi Ferrer i Sílvia Ampolla posen en escena aquest muntatge, que es podrà veure el 7 de març a Picanya.

I encara un més: *Plantar cara a la vida*, un llibre-disc del cantant i actor Marc Sempere i el violinista de roda Marc Egea que s'acompanya d'un portentós directe. "Un espectacle íntim però intens, que reviu alguns poemes del primer Estellés, aquell que està més arrapat a la vida quotidiana, a la mort i al sexe descarnat. *Plantar cara a la vida* intenta fer un crit de vida per afrontar aquests dies de crisi i retrocés. Una proposta a cavall entre el monòleg, el concert musical, el cabaret i la trobada de vells amics". ◀

POCA BROMA.

Barcelona MWC Welcome Pack

Traduït de l'anglès: Benvinguts a Barcelona, senyores i senyors assistents al Mobile World Congress i senyor Suckerberg, Tupperware... D'això, el senyor del Facebook. Des de l'Ajuntament de Barcelona, els exposem quatre indicacions perquè la seva estada a Barcelona sigui d'allò més agradable. Ja sabem que estan podrits de quartos i que, amb una T-10, per més que costi un ull de la cara, amb prou feines arriba per costejar-se la coca-cola prèvia en una whiskeria acompanyat d'una

senyoreta molt interessada a conèixer les últimes apps del mercat, però, a Barcelona, tenim tanta, tanta, tanta por de portar la contrària al turista o l'home de negocis que hem pensat que, si no fem algun gest obertament denigrant, no sentirem que ho estem donant tot. Així doncs, els convidem a fer ús de la targeta multiviatge que trobaran adjunta amb el pack de benvinguda. No facin cas dels aldarulls que puguin trobar a les estacions de metro aquests dies: la nostra terra és un referent mundial en l'organització de flashmobs i lipdubs. Stop pujades, de fet, és una iniciativa per demanar a la gent que deixi de pujar contingut a Internet durant aquests dies quan es connecti al wifi gratuït de la ciutat perquè les assistents al MWC disposin de tot l'ample de banda per comunicar-se.

Si, passejant per la ciutat, veuen persones empenyent carretons, no s'inquietin: no són pobres, són part d'una prova pilot de taxis amb tracció humana, un esforç més per convertir la ciutat en un lloc més sostenible. Atès el caràcter experimental de la iniciativa, és possible que es mostrin confosos si els demanen de pujar-hi, però recuperaran la memòria sobtadament amb l'ajut d'un feix de bitllets.

És possible que, a la sortida del Congrés, es trobin amb el voluntariat d'Òmnium Cultural, un esbart dansaire local, que reparteix fulletons sobre la realitat de Catalunya i un anomenat *procés*. Són gent inofensiva, que equivaldrien als Hare Krishna que freqüenten alguns aeroports del món, però, per estalviar-los molèsties i malentesos que poguessin allunyar inversions, els informem aquí mateix que Catalunya és la regió rural i bucòlica que hi ha darrere Barcelona, una barreja entre el Tírol i el Napa Valley, i que el *procés* és una tècnica revolucionària de fer formatge que es vol sotmetre a votació popular.

I res més. Els desitgem una bona estada i *enjoy living la vida loca in the Barcelona paella fiesta lifestyle!* (N. del T.: frase de significat obscur i intradueïble)

On han anat a parar tots els manifestos?

Estic amoïnats. Si no vaig errat, deu fer un parell de setmanes que no tenim constància de cap nou manifest d'intel·lectuals on, sense faltes ortogràfiques ni gramaticals, envïin a dida tot el procés independentista i titllin els qui li donen suport d'ases drogats. Tot molt RAE i publicat en un espai preeminent de les capçaleres estatals. Aquest silenci és inquietant i em fa témer que potser estan preparant l'arma definitiva per convertir tots els adoctrinats de Catalunya. Potser estan pensant (i disculpeu-me la cruessa) d'escriure... un llibre! O, si més no, un recull perquè, amb la mà de manifestos que ens han vomitat, n'hi ha per escriure una enciclopèdia. I si hi afegíssim els dedicats a Euskal Herria, petarien Internet. Tant se val, és hora que espavilin perquè Sant Jordi és, com aquell qui diu, demà passat i ja se sap que, per la Diada, encara que sigui una data molt assenyada pels lobotomitzats catalanoparlants, la pela és la pela.

Primer de tot, han de pensar un bon títol que no inclogui la paraula rata ni ruc ni nazi, perquè això espanta els moderats. L'edició hauria de ser de tapa dura, per poder resistir l'abrasió de l'aigua marina dalt del iot i, a més, per poder-lo fer servir com a arma blanca si les coses van mal dades. La portada, una senyera estripada amb una estrella ninja blava de cinc puntes al mig, de la qual sorgeix un petit regueró de sang.

Ves que al final no ens sorprenguin amb un nou comunicat sobre l'assumpte català (o basc). Suposo que ja deuen tenir les plantilles fetes, com els serveis d'atenció al client de les grans empreses, no és qüestió d'innovar. Això sí, tot aquest temps que perdin els intel·lectuals redactant manifestos serà temps que no estaran dedicant a produir llibres, pel·lícules o discos destinats a l'oblit. I això sempre és positiu.

GUILLEM PELEGRÍ

El silenci és inquietant i em fa témer que potser estan preparant l'arma definitiva per convertir tots els adoctrinats de Catalunya

ALGUNS APUNTS SOBRE LA IMMIGRACIÓ

QUÈ PERJUDICA MÉS EL PAÍS, EMILIO BOTÍN O 2.000 IMMIGRANTS?

QUI MEREIX MÉS SER D'UN PAÍS: ALGÚ QUE TAN SOLS HA NASCUT ALLÀ, O ALGÚ QUE HA SUPERAT DESERTS, OCEANS I FRONTERES PER SER-HO?

IDE OE OE!

SI NEIXES A ESPANYA I ETS UN ASSASSI Pederasta ET TANQUEN A LA PRESÓ PERÒ SEQUEIXES SENT ESPANYOL SI T'ATRAPEN A ESPANYA SENSE ELS PAPERS DE SER ESPANYOL T'EXPULSEN DEL PAÍS.

PER QUÈ LA MONARQUIA I EL REBUIG A LA IMMIGRACIÓ ES BASEN EN EL DRET DE NAIXEMENT?

HEM DE RECORDAR QUE L'ÈXIT O EL FRACAS DE MOLTS PAÏSOS S'EXPLICA GRÀCIES AL COLONIALISME I A LES SEVES NOVES VERSIONS REFINADES

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

DARK VADER

Facebook compra Whatsapp

L'endemà que Facebook anunciés la compra de Whatsapp, Telegram va reconèixer que els seus servidors tenien problemes perquè 1.800.000 persones se l'havien instal·lat en menys de 24 hores. Casualitat? No ho creiem.

ZASCA

La Carboneria i el Palau de la música

El zas a la boca d'@HiginiaRoig (David Fernández) a @xtomas (director de comunicació digital de l'alcalde @xaviertrias) després del desallotjament de la Carboneria.

Xavier Tomàs
Els Mossos desallotgen un edifici okupat on s'hi feien tota mena d'activitats delictives, inciviques i a sobre, s'hi lucraven il·legalment.

Callahan Furr mtpw0k3
David Fernández #CUP
@HiginiaRoig

@xtomas Que han tornat al Palau de la Música Catalana?

19/02/14 17:50

WEBS

Beautiful agony: cares de gent tenint orgasmes

'Beautiful Agony' és una web que aposta per la pornografia sense nudisme, una invitació a conèixer el món del sexe des d'una perspectiva més personal i humana, lluny d'acrobàcies i excèntricitats. És un experiment multimèdia que busca, mitjançant el principi de l'agonia, la possibilitat d'arribar al punt màxim de l'erotisme amb el simple fet de veure rostres en el moment precís d'arribar a l'orgasme. La web, que és d'àmbit internacional i convida la gent a compartir els seus autoplacers, acaba de fer catorze anys. Només et cal una webcam i una mica d'ajuda digital si vols contribuir-hi.

beautifulagony.com

EPIC TROLL

Edward Snowden és el nou rector de la universitat de Glasgow

Les estudiants de la universitat de Glasgow han triat Edward Snowden com a representant a les eleccions a rector, un gest simbòlic per la defensa dels drets democràtics.

A través del seu compte oficial de Twitter, la universitat de Glasgow va anunciar l'elecció de Snowden com a rector de les estudiants; i també que havia superat al campió ciclista escocès Graeme Obree, l'escriptor Alan Bissett i el sacerdot Kelvin Holdsworth.

Amb la seva elecció l'exanalista de l'NSA forma part de la llista de grans personatges que han assumit aquest càrrec, com Winnie Mandela (vídua del líder sud-africà Nelson Mandela) i Mordejai Vanunu, el científic nuclear israelià que va passar divuit anys a la presó per revelar el programa nuclear del seu país.

Lubna Nowak, representant del grup que va proposar Snowden com a rector, va comentar: "Em sento increïblement feliç i crec que s'ho mereixia des del principi. Per descomptat que em sento honorada, com a estudiant de la universitat de Glasgow, de ser capaç de dir que Edward

Snowden és el nostre rector. Crec que això és força sorprenent. Crec que hem demostrat que ens oposem a la vigilància massiva i a la intrusió a les nostres vides privades i també ens solidaritzem amb els que denuncien, que creiem que han de ser honorats i no considerats traïdors; ells són herois". Snowden, des del seu exili a Rússia, suposem que haurà rigut a pler.

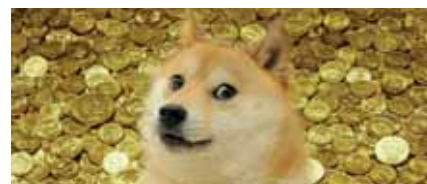
EPIC WIN

Hackegen un supercomputador per minar Dogecoins

Un treballador de la universitat de Harvard ha estat utilitzant un superordinador per treure's un sobrosou minant monedes. Cript Odyssey és un supercomputador format per un clúster de servidors Dell Power Edge M600, que sumen 4.906 nuclis gràcies als seus processadors Intel Xeon I5410 2.3GHz, capaç de processar grans volums d'informació i de fer molts càlculs.

El supercomputador s'ha estat utilitzant de manera fraudulenta per minar Dogecoins, una criptomoneda derivada de Litecoin creada per l'antic enginyer d'IBM Billy Markus. Des de *Barrinernet*, recomanem copiar la idea i posar el Mare-Nostrum (computador del centre nacional de supercomputació) a fer algunes monedetes com a estratègia per treure aquest país de la crisi. Que treballin les màquines.

ves.cat/ja_F

Presentació de l'onzena edició de l'Ofensiva Contra l'Oblit (XVII Marxa-Homenatge als Maquis)

DS1/03 TORNABOUS (URGELL)

Des de fa disset anys, diversos col·lectius organitzen la Marxa Homenatge als Maquis, els guerrillers antifranquistes que, després de la Guerra Civil Espanyola, van continuar la lluita contra el règim feixista. L'històric i combatu col·lectiu A les trinxeres en fa onze que organitza l'Ofensiva Contra l'Oblit, que es presenta aquest cap de setmana.

Programa: Durant el matí, es pintarà un mural en record dels companys Emili Pardiñas Viladrich (amb arrels al poble), Salvador Puig Antich i Oriol Solé i Sugranyes, tots tres militants del MIL, i es presentarà la samarreta per l'autogestió de la marxa. A les 17h a la sala Salvador Seguí de l'Ajuntament, presentació del llibre *Grups autònoms. Una crònica armada de la transició democràtica*, a càrrec del seu autor, Joni D, i xerrada amb antics membres del MIL. Tot seguit, Carlos Azagra, dibuixant del còmic *A la revolució en gerundio*, sobre el guió d'Emili Pardiñas, ens parlarà de la seva relació amb ell. A les 20h presentació i projecció del documental *The Segovia Big-Band*, amb la directora, Gemma Serrahima, i el realitzador, Joan Rosell. En acabar, sopar al Bar Cèntric. Podeu inscriure-us per al sopar fins al dia 26 febrer per correu electrònic: infotrix@nodo50.org. Tàrrega (Urgell) A les 23:30h a la Sala La Nota: Concert *MIL gràcies*, amb els grups Deskizio (Almacelles), Karrero Blanco Kampeon de Salto (Saragossa), Enatizo (Binéfar) i Proyecto Hombre (Saragossa).

Organitza i Col·labora: Col·lectiu A les Trinxeres - Marxa Homenatge als Maquis - Sala la Nota - Aj. De Tornabous - Bar Cèntric.

Més info: <http://alestrinx.blogspot.com.es/>

DJ27^{/02}

Vaga d'estudiants: *O els seus privilegis, o la nostra dignitat*
Convocatòries arreu del territori

BARCELONA

Presentació del llibre *Cárceles en llamas, el movimiento de presos sociales en la transición*

19h La Ciutat Invisible. C. Riego, 35-37 baixos. Amb la participació de César Lorenzo (autor del llibre), Daniel Pont (exmembre de la COPEL) i Guillermo Lorenzo (soci fundador del Centre de Documentació La Ciutat Invisible)

GRANOLLERS

Presentació del llibre

Mars del carib

19h Anònims, menjars i pensar

C. Ricomà, 47. Amb la presència de Sergi Pons Codina, autor del llibre

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Concentració de suport a les activistes contra el TAV
#absolucio15noTAV

10h Ciutat de la Justícia

DV28^{/02}

BARCELONA

Concentració en record de Salvador Puig Antich

19h Presó Model. Més info:

40anys.salvadorpuigantich.info

En defensa del dret a la protesta. Del 15-M a la llei de seguretat ciutadana

19:30h La Ciutat Invisible. C. Riego, 35-37 baixos. Amb la presència de Jaume Asens, Gerardo Pisarello i David Fernández

Carnestoltes 2014 al Poblenou

21h Inici del cercatasques a l'Ateneu Popular Octubre. C. Amistat, 14
Fi de festa a l'Ateneu Flor de Maig
C. Dr Trueta, 195

BERGA

Jornada antirepressiva

Programa: 19h La reforma del Codi Penal i la llei de seguretat ciutadana. Com ens afecta? 21:30h Sopar Solidari
23h Concert: Los escombros. Lloc: Ateneu Columna Terra i Llibertat
C. Del Balç, 4, baixos esquerra. Org: Ateneu Columna Terra i Llibertat i CGT Berga. Més info: www.cgtcatalunya.cat

TARRAGONA

Xerrada sobre la ficció democràtica i la descomposició del poder

18h CGT Tarragona. Plaça Imperial Tàrraco, 1. Amb Rafa Cid (escriptor, periodista i prologuista del llibre *La ficció democràtica*) i Jordi Martí (activista social). Més info: www.cgtcatalunya.cat

DS01^{/03}

BARCELONA

Manifestació solidària amb la lluita de la plantilla de Panrico

11:30h Plaça de Catalunya. Convoquen: Treballadores de Panrico, amb el suport del comitè de vaga i del grup de suport

Calçotada llibertària de Vallcarca

12h Plaça Farigola. Org: Heura Negra, assemblea llibertària de Vallcarca

BENIMACLET

Xerrada col·loqui: *Periodisme i comunicació popular*

19h Centre Social Terra. C. Baró de Sant Petrillo, 9. Org: Centre Social Terra

TERRASSA

Per carnaval, copiar també s'hi val!

23h Ateneu Candela. C. Montserrat, 136

DG02^{/03}

BARCELONA

Ofrena Floral en record de Salvador Puig Antich

12h Agrupació 14, nínxol 2737 del cementiri de Montjuïc. 17:30h Acte a Can Batlló. Programa: introducció a càrrec dels antics membres del MIL Jean Marc Rouillon i Ricard de Vargas Golarons. Recordatori: Juanito Piquete, Lagolaiaga, Ràbia Positiva, Cesc Freixas, Bio-Lentos. Més info: 40anys.salvadorpuigantich.info

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
| Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
| Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica (només web) Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info
| Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos (només web) Terrassa www.radiokaos.cat | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com
| Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org
| Radio Maiva 105FM València www.radiomaiva.wordpress.com | Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara www.lamistelera.org | Ràdio Bala 106.4FM Manresa <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al CANAL 37 DE LA TDT. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de ralguia

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 27

Després dels ruixats i les nevades febles del dimecres, tindrem una pausa i temperatures força fredes de nit.

DIVENDRES 28

Augment de la nuvolositat a la tarda, amb ruixats al Pirineu de Lleida. Ventades de mestral a la vall de l'Ebre.

DISSABTE 1

Ruixats al nord de Catalunya i el País Valencià, bastant persistents a les comarques de muntanya, amb cota de neu a 800m.

DIUMENGE 2

Ruixats més febles i dispersos, però amb temperatures plenament hivernals. Ventades fortes a l'Empordà i a l'Ebre.

DILLUNS 3

Arriba de nou la falca anticiclònica, els termòmetres es recuperen amb força i el sol predominarà arreu.

DIMARTS 4

Consolidació de la situació d'estabilitat. Sol i ambient primaveral a les hores centrals del dia i vents en calma.

/ ROBERT BONET

«La Barceloneta està en venda i l'ofereixen al millor postor»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Com heu viscut la transformació de la Barceloneta?

Era un barri encantador, els avis s'asseien a la voreres i els nens jugaven al carrer. Però la pèssima gestió dels governs municipals s'ho ha carregat. La majoria dels pescadors s'han quedat sense feina, s'han endut la Vulcano a València, ha desaparegut la indústria i també ho està fent el comerç de proximitat. El Pla d'abUsos, el Port Vell de luxe, els plans urbanístics i les terrasses... Totes aquestes actuacions comporten un encariment de la vida que no podem suportar; els interessos del negoci turístic s'anteposen a la identitat i les necessitats del barri.

Es va cap a un barri elitista?

La Lourdes, companya de L'Òstia que ven cupons de l'ONCE a la plaça del mercat, ho comenta quan diu que els veïns s'acomodien d'ella. Abans també passava -els quarts de casa no deixen de ser resultat d'una especulació històrica-, però ara s'ha intensificat a causa del model de govern públic-privat, que promou la gentrificació a tot el districte. El Bus Turístic, la mole de l'Hotel Vela, els *lofts* de luxe per als clients del Port Vell de megaïots... La sensació és que la Barceloneta està en venda i l'ofereixen al millor postor.

S'ha perdut l'entramat social que la caracteritzava?

Algunes famílies es resisteixen a marxar, però moltes veuen com el Pla d'abUsos

transforma les escales en blocs, que es remodelen per allotjar el turisme de temporada. S'han emès almenys 63 llicències d'apartaments turístics i en proliferen molts més, mentre l'Ajuntament fa els ulls grossos.

Està a mercè del negoci hoteler?

El problema són els especuladors que compren edificis per obtenir guanys ràpidament. D'aquella Barceloneta que gaudia d'una certa autonomia, que tenia un sol entorn i era poc permeable a causa de la seva estructura urbanística, ara, n'ha quedat una al servei del turisme, mentre les persones d'edat avançada es veuen obligades a marxar perquè, a més de l'encariment dels serveis i de l'habitatge, tenen problemes d'accessibilitat. No estem contra el turisme, perquè tothom pot ser visitant en algun un moment o altre, però sí contra la seva hiperexplotació, contra el monocultiu turístic, contra un model que porta a mercantilitzar l'espai i despersonalitzar el barri.

En quines demanades posaríeu l'accent?

El problema és de supervivència: el Banc dels Aliments ha passat d'atendre 70 famílies el 2009 a atendre'n prop de 300 el 2013. També volem decidir sobre el que ens afecta perquè, tot i els plans de participació, finalment, qui decideix és Foment Ciutat Vella i la inversió privada. I també volem recuperar l'espai públic; gairebé no es pot circular pel passeig ni per la plaça de l'església, on les terrasses ocupen tot l'espai.

No s'han abordat aquestes problemàtiques?

Hem proposat la creació d'un parc d'habitatge de lloguer social i el reallotjament de la gent gran a plantes baixes, però se'ns ha ignorat. Ara bé, no cau rem en la síndrome de l'afectat, és a dir, a pensar que no hi ha res a fer. Hi ha famílies sobre les quals pesa una ordre de desnonament que estan ocupant... Per tant, no falten fronts de lluita.

Hi ha capacitat de resistència?

Molta gent es queda perquè els seus espais de sociabilitat són aquí. No en va, l'Associació de Veïns i Veïnes de L'Òstia té el seu germen en la comissió de festes del carrer Pescadors. Des d'aquestes i altres entitats, s'ha creat un pòsit de lluita. Participem en espais de trobada com la Taula del Bon Veïnatge i, arran de l'incendi de l'antiga cooperativa El Segle XX, sembla que la Barceloneta reviscola de nou.

Recuperar El Segle XX pot ajudar a revertir la situació?

Obre la possibilitat de transformar l'edifici en un espai autogestionat per al barri. És un patrimoni aixecat amb l'esforç de veïns i veïnes des de l'any 1901 i no podem perdre l'oportunitat de desenvolupar-hi formes cooperatives de treballar i relacionar-nos; s'hi poden fer molts projectes socials i comunitaris. Conquestes com Can Batlló, La Flor de Maig, La Base del Poble Sec o el Forat de la Vergonya demostren que és possible i ens animem a tirar-ho endavant. ◀

Pepa Picas i Emma Alari

Activistes de la Barceloneta

Cal recular fins al 2006, quan Pepa Picas, que té 69 anys i en fa vint que viu a la Barceloneta, impulsava, amb Emília Llorca i altres veïnes, les mobilitzacions contra el 'pla dels ascensors', amb que l'Ajuntament pretenia destruir el 20% dels quarts de casa i expulsar un miler de persones del barri. Mentrestant, Emma Alari i Gala Pin, de 32 anys, hi van aterrar a finals de 2004 a través de l'okupació d'un immoble situat al número 11 del passeig Joan de Borbó per part del col·lectiu Miles de Viviendas. La lluita contra el pla urbanístic va servir perquè veïnat i activistes es coneguessin i formessin una aliança, que es manté en el marc de l'Associació de Veïns i Veïnes de L'Òstia-Plataforma en Defensa de la Barceloneta. A través d'aquesta entitat, Pepa i Emma combaten el procés de gentrificació que pateix la històrica barriada de Ciutat Vella. Són el pont entre dues generacions compromeses amb la defensa i el manteniment del caràcter popular i comunitari de la Barceloneta.